

ਨਫਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਬਿਲ ਪੇਸ਼

ਬੋਲਗਾਵੀ : ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਚ 10 ਸਾਲ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਲ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੋਂ 'ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ' ਖੋਹਣ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੈ।

ਕਰਨਾਟਕ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਅਪਰਾਧ (ਰੋਕਥਾਮ) ਬਿਲ ਨੂੰ 4 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸੰਗੀਨ ਅਤੇ

ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੋਣਗੇ। ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਇਕ ਸਮਰਪਿਤ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਿਲ ਅਨੁਸਾਰ, "ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ, ਜੋ ਬੋਲ ਕੇ ਜਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਯੋਗ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਉਂਦੇ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤ, ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸੱਟ, ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਨਫਰਤ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ

ਪੱਖਪਾਤੀ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਨਫਰਤ ਭਰਿਆ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ।" "ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਲਿੰਗ, ਲਿੰਗ, ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ, ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਨਿਵਾਸ, ਭਾਸ਼ਾ, ਅਪਾਹਜਤਾ ਜਾਂ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ।" ਪਰਮੇਸ਼ਵਰਾ ਨੇ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਦਨ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਯੂ.ਟੀ. ਖਾਦਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਵੋਟ ਉਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 'ਨਾਂਹ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਵਰਗੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੁੱਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ

ਵੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਬਿਲ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡੀ.ਕੇ. ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬੇਸ਼ੱਕ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ (ਰੋਕਥਾਮ) ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਸੂਬੇ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਹੈ।" ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਆਰ. ਅਸ਼ੋਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ

ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖੋਹਣਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ। ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਚਲਾਵਤੀ ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਨੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਕੁੱਝ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਰਸਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਭਾਰਤੀ ਚੌਲ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ

ਕਿਹਾ : ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਸਤੇ ਚੌਲਾਂ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸਹੀ ਰੇਟ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਚੌਲਾਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਖਾਦ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਸਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ, ਵੀਅਤਨਾਮ ਅਤੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਸਤੇ ਚੌਲ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ

ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ "ਡਿੱਪਿੰਗ" ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚੌਲਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਛੋਟ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਖਾਦ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਖਾਦ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਸਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਕੈਨੇਡਾ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਪੋਟਾਸ਼ ਖਾਦ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਪਲਾਇਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਟਰੰਪ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਵਧਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੋਟਾਸ਼ ਅਤੇ ਫਾਸਫੇਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ।

ਇੰਡੀਗੋ ਸੰਕਟ : ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜਣ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੰਡੀਗੋ ਦੀਆਂ ਕਈ ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਕਿਉਂ ਵਿਗੜੇ। ਇੰਡੀਗੋ ਦੁਆਰਾ ਸੈਂਕੜੇ ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰਿਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ

ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਸੇ ਹੋਏ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਤੁਸ਼ਾਰ ਰਾਓ

ਗੋਡੋਲਾ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੂਜੀਆਂ ਏਅਰਲਾਈਨਾਂ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕਿਵੇਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਭਾਰੀ ਰਕਮ ਕਿਵੇਂ ਵਸੂਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਏਵੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਡੀਗੋ ਨੂੰ 'ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ' ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਕਟ ਐਫ ਡੀ ਟੀ ਐਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ 1 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਸਨ।

ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 11,500 ਰੁਪਏ ਵਧ ਕੇ 1.92 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ। ਕੌਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ 'ਚ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਕਰੀਬ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਇਕ ਦਿਨ 'ਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਛਾਲ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 11,500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਲ ਭਾਰਤ ਸਰਾਫਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਸਾਲ ਹੁਣ ਤਕ, ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ 1,02,300 ਰੁਪਏ ਜਾਂ 114.04 ਫੀ ਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ 31 ਦਸੰਬਰ, 2024 ਨੂੰ 89,700 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 99.9 ਫੀ ਸਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਾਲੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ 800 ਰੁਪਏ ਚੜ੍ਹ ਕੇ 1,32,400 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ 10 ਗ੍ਰਾਮ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ - ਕਮੇਡਿਟੀਜ਼ ਸੌਮਿਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਨੇ ਇਕ

ਮਾਮੂਲੀ ਲਾਭ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ। ਨਰਮ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀ ਉਮੀਦਾਂ ਨੇ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।

ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਲ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬੁਧ ਕੈਪਚਰਿੰਗ ਦੀ ਵਾਪਸੀ: ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬੁਧ ਕੈਪਚਰਿੰਗ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। 'ਚੋਣ ਸੁਧਾਰਾਂ' 'ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ (ਈ.ਵੀ.ਐੱਮ.) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਦਰਜਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਈ ਵੀ ਐੱਮ ਨੂੰ ਹੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਹੁਣ ਉਹ (ਈ.ਵੀ.ਐੱਮ.

ਦੇ ਖਿਲਾਫ) ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।" ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਈ ਵੀ ਐੱਮ ਦੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋ-ਕੰਟਰੋਲਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ 'ਇੱਕ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਜ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਵੋਟਰ ਵੈਰੀਫਾਈਏਬਲ ਪੇਪਰ ਆਡਿਟ

ਟ੍ਰੇਲਜ਼ ਯੂਨਿਟ (ਵੀ.ਵੀ.ਪੀ.ਏ.ਟੀ.) ਦੀਆਂ ਪਰਚੀਆਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਈ ਵੀ ਐੱਮ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੜਬੜੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਈ ਵੀ ਐੱਮ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

Samaj Weekly
ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ

Editor-in-chief
Devinder Chander
+44 7878 456 484

Editorial Office
Samaj Weekly
Samaj Media Enterprise Ltd
46 Summer Road
Erdington, Birmingham UK
B23 6UR
+44 7878 456 484
+44 121 565 4810
info@samajweekly.com
samajweekly@gmail.com

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਫ ਦਰਗਾਹ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਰਾਜਸਥਾਨ। ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਫ ਖਵਾਜਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਗਰੀਬ ਨਵਾਜ਼ ਦਰਗਾਹ ਅਤੇ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਬੰਬ ਦੀ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਦਰਗਾਹ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਦਰਗਾਹ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਆਈ ਡੀ ਤੇ ਇੱਕ ਧਮਕੀ ਭਰਿਆ ਈਮੇਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜਾ ਦਿਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਅੱਜ ਇੱਕ ਧਮਕੀ ਭਰਿਆ ਈਮੇਲ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਈਮੇਲ ਮਿਲਣ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਪੂਰੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲੀਸ, ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਦਸਤੇ (ਏਟੀਐਸ), ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਗਰੁੱਪ (ਐਸਓਜੀ), ਬੰਬ ਨਿਰੋਧਕ ਦਸਤੇ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਦਸਤਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਟੀਮਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਰ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ C.V. email: samajweekly@gmail.com ਉੱਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ।
Editor-in-chief : **Devinder Chander**
Mob: 07878 456 484
ਨੋਟ : ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਵਾਹਨ ਦੀ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਹੀਦ

ਸਾਗਰ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕੰਟੇਨਰ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੂਰੈਨਾ ਬੰਬ ਦਸਤੇ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਸਾਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦਰੀ ਅਤੇ ਮਾਲਬੋਨ ਵਿਚਕਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ 44 ਤੇ ਤੜਕੇ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋਇਆ। ਬੰਦਰੀ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਮੇਰ ਜਗਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੰਬ ਡਿਟੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਸਕੁਐਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਵਾਹਨ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੇ ਇੱਕ ਕੰਟੇਨਰ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾ ਗਿਆ। ਟੱਕਰ ਇੰਨੀ

ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਵਾਹਨ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਪ੍ਰਦੂਮਣ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਨ ਕੌਰਵ, ਡਰਾਈਵਰ ਪਰਮਲਾਲ ਤੋਮਰ (ਤਿੰਨੋਂ ਮੂਰੈਨਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ), ਅਤੇ ਡੋਗ ਮਾਸਟਰ ਵਿਨੋਦ ਸ਼ਰਮਾ (ਭਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, ਰਾਜੀਵ ਚੌਹਾਨ, ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਭੋਪਾਲ ਦੇ ਬਾਂਸਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੱਸੀ ਜਾ

ਰਹੀ ਹੈ। ਸਕੁਐਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਇੱਕ ਕੁੱਤਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੌਕੇ

ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਵਾਹਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦਾ

ਸਟੀਅਰਿੰਗ ਤੋਂ ਕੰਟਰੋਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਹੋਇਆ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਖਾਟੂ ਸ਼ਿਆਮ ਜਾ ਰਹੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਬੱਸ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾਈ, 4 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ, 28 ਜ਼ਖਮੀ

ਜੈਪੁਰ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ 50 ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਇੱਕ ਬੱਸ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ 4 ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 28 ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹਨ। ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਜੋ ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਪਰਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਖਾਟੂ ਸ਼ਿਆਮ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ-ਬੀਕਾਨੇਰ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਲਗਗ 11 ਵਜੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਫਤਿਹਪੁਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੱਸ ਅਚਾਨਕ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ। ਇਹ ਟੱਕਰ ਇੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਸੀ ਕਿ 4 ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਫਤਿਹਪੁਰ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ

ਸਲੀਪਰ ਬੱਸ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 50 ਯਾਤਰੀ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ 4 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 28 ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਹੀ, 7 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਵਲਸਾਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਵੈਸ਼ਨੋ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਪਰਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖਾਟੂ ਸ਼ਿਆਮ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਬੱਸ ਬੀਕਾਨੇਰ ਤੋਂ ਜੈਪੁਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

SHAM LAL CHANDER ID no. 921760

BUILDING MAINTENANCE HANDYMAN (CHECKATRADE)

Sham Lal Chander building maintenance handyman Under checkatrade platform is now available on your local London Area. They have fully trained and experienced tradesmen and do genuinely fast responses to all online enquiries. Their team are knowledgeable and providing on-time service. They have been providing remodelling, repairing and maintaining for over five years.

SPECIALITY:

<p>PLUMBING : - Repairs/Replacement of Bathrooms accessories (sink, taps, tubs, showers, Toilets etc.</p>	<p>ELECTRICIAN :- Repairs/Replacement of all types of Sockets, Switches, Lamps, Fans, Cameras, Washing machines, Cookers, Alarms, Mount TV on walls, etc.</p>	<p>MASONRY WORK: - Plastering, skimming, Brick Work, Slabs Lying, Drive Ways, Roof maintenance etc.</p>	<p>CARPENTRY: - Laminate Flooring, Fencing, Flat Packs Assembling, Doors repairing/ replacing, Skirting, Decking, Selves making etc.</p>
--	--	--	---

For more information please contact at www.checkatrade.com

Chander Consultants Limited, London, UK 07488841161

ਆਰ ਸੀ ਐਫ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਨਵੇਂ ਲੇਬਰ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ- ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ

ਕਪੂਰਥਲਾ, (ਕੋੜਾ)- ਆਰ ਸੀ ਐਫ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਵਰਕਰਜ਼ ਕਲੱਬ ਆਫ਼ ਰੇਲ ਕੋਚ ਫੈਕਟਰੀ (ਆਰ ਸੀ ਐਫ), ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਨਵੇਂ ਲੇਬਰ ਕਾਨੂੰਨ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਫੈਕਟਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਰਤ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਰਤ ਕੋਡਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼, ਅਣਗਿਣਤ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੱਕਾਂ

ਨੂੰ ਖੋਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਵਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ, ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਇਸ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਆਰਸੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੁਕਵੇਂ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਡਾ. ਭੰਗੂ ਨੇ ਆਰਸੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੌਖ" ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ "ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸੌਖ" ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਭੰਗੂ ਨੇ ਕਿਰਤ ਕੋਡਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੋਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇ ਘੱਟ

ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕੋਡ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਾਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਰਕਰ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ। ਡਾ. ਭੰਗੂ ਨੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਲੇਬਰ ਕੋਡ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਸੋਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਾਮਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪੁੰਜੀਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੇ, ਉਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ

ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਮਦਨੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗੀ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਆਮਦਨੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘਟਦੀ ਹੈ, ਵਿਆਪਕ ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਭੰਗੂ ਨੇ ਆਰਸੀਐਫ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਰਸੀਐਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਆਰ ਸੀ ਐਫ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇ ਸਫਲ ਆਯੋਜਨ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ।

ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਕੂਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ

"ਅੱਖਰ ਵੇਲ", "ਗੁਫਤਗੂ ਪੰਜਾਬ" ਅਤੇ "ਧੀਆਂ ਡਾਲਰ ਖੋਜਣ ਚੱਲੀਆਂ" ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੇ ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ - ਸੰਧੂ

ਕਪੂਰਥਲਾ (ਕੋੜਾ)- ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਬੜੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸਾਹਿਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ "ਅੱਖਰ ਵੇਲ", "ਗੁਫਤਗੂ ਪੰਜਾਬ" ਅਤੇ "ਧੀਆਂ ਡਾਲਰ ਖੋਜਣ ਚੱਲੀਆਂ" ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਰਤਨ ਸਿੰਘ

ਸੰਧੂ, ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਲਸਾਨੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਸਰਦੂਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਦਾ ਨਾਮ ਉੱਚਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਦੁਆਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਹੀ ਉੱਦਮ ਸਦਕਾ ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਲਗਭਗ ਦਰਜਨ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ, ਡਾਕਟਰ ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ,

ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਵਾਰਡੀ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਬਾਬਾ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਸਪੇਨ, ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਮਾਸਟਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਵਾਲ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਵਿਨੋਦ ਠਾਕੁਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉੱਥੇ ਅੱਖਰ ਮੰਚ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀ.ਸੈਕ.ਸਕੂਲ ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਚੈਕਅਪ ਲਈ ਕੈਂਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੁਹਾਲੀ) ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਫਿਲੀਪੀਨ ਦੇ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਬਕੋਲਡ ਨਾਰਥ ਅਤੇ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਚੈਕਅਪ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੁੱਥ ਪੇਸਟ ਵੰਡੇ ਗਏ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਟਾ.ਸੀ.ਐਮ.ਓ ਡੈਂਟਲ ਡਾ.ਸ਼ਬੀਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਸਬੰਧੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਆਪਣਾ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਕੋਈ

ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਕੈਂਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸਿੰਦੀ ਬਾਪਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਮਿਲ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਕੈਂਪਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ

ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਰਗ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਬਾਪਲਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਪਲਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਚੈਕਅਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਇਕਬਾਲ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ

ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਮੰਚ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਮਾਸਟਰ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਮੁਹੰਮਦ ਜਮੀਲ, ਡਾਕਟਰ ਸਨਾ ਤਨਵੀਰ, ਲੈਕਚਰਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਨੀਲਾ ਅਤੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਪਲਾ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਬੀਐਲਓ ਦੀਆਂ ਪੋਲਿੰਗ ਡਿਊਟੀਆਂ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ। ਐਸ ਆਈ ਆਰ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਬਲਾਕ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਮੂਹ ਬੀਐਲਓ ਸੰਮਤੀ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਬੀਐਲਓ ਦੀਆਂ ਜਦ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵੱਡੀ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਤਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਏਡੀਸੀ (ਵਿਕਾਸ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਅਜ ਇੱਕ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਿ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ

ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਐਲਓ ਨੂੰ ਇਸ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੀਐਲਓ ਯੂਨੀਅਨ ਮੁਕਤਸਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਖਾਮਿਆਜ਼ਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਡੀਸੀ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਐਲਓ ਨੂੰ ਇਸ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੀਐਲਓ ਯੂਨੀਅਨ ਮੁਕਤਸਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਖਾਮਿਆਜ਼ਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਡੀਸੀ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ : ਕੁਲਵੰਤ ਕਲੇਰਾਂ

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਲਬਮ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਹਮਦਰਦ ਸਰਪੰਚ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਪਤਨੀ ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਕਮਲਜੀਤ ਬੰਗਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਧਵਾਂ ਜੋਨ ਤੋਂ ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਪਤਨੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਵਾਸੀ ਸੰਧਵਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਵੱਰਗੀ ਚੌਧਰੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਸੁੰਢ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਚੌਧਰੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਸੁੰਢ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮੀਨਾ ਸੁੰਢ ਵੀ ਪੂਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਝੋਰੜਾਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਰਾਏਕੋਟ (ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਗੁਰੀ-) 14 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਜੋਨ ਝੋਰੜਾਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸਰਦਾਰ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ

ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਖੀ ਹਨ। ਅਤੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ

ਵਿੱਚ ਆਮ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿਤਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ 2027 ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ

ਬਣਨੀ ਯਕੀਨੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਯੂਥ ਆਗੂ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਗੀ ਝੋਰੜਾਂ, ਯੂਥ ਆਗੂ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿੰਟੂ ਜਟਪੁਰਾ, ਅਮਨਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਕਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡਾ: ਬੀ.ਆਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ 69ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਐੱਮ.ਏ.) ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ (ਰਜਿਸਟਰਡ) ਅਤੇ ਸਰਵਜਨ ਕਲਿਆਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਤਨ, ਭਾਰਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਡਾ: ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੀ 69ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਡਾ: ਡੀ. ਪੀ.ਖੋਸਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖੋਸਲਾ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ: ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ

ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ। ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਮਹਾਂਮੰਤਰੀ ਮੈਡਮ ਸੰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁੰਦਰਾ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੱਪਲ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਟੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਐੱਮ.ਏ., ਰਣਜੀਤ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸੰਕਰ ਚੌਧਰੀ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਅਨੰਦ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਗਗਨ ਕੁਮਾਰ, ਵਾਸੁਕੀ ਨਾਥ, ਸੰਜੇ ਬਾਰੀ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਮਲ ਕੁਮਾਰ, ਓਮਾ ਸੰਕਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਮੁਕੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਰਚਨਾ ਦੇਵੀ, ਸਿਲਵੰਤੀ ਦੇਵੀ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਐਕਿਊਪੰਕਚਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ 51ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਗਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਐੱਮ.ਏ.) ਹਿੰਦ-ਚੀਨ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾ: ਡੀ.ਐਨ. ਕੋਟਨੀਸ ਦੀ 83ਵੀਂ ਪੁਣਯਤੀਥੀ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੈਨਾਨੀ ਸ੍ਰ: ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਢੀਂਗਰਾ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਡਾ: ਡੀ.ਐਨ. ਕੋਟਨੀਸ

ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਾਧ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸ੍ਰ: ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਫਿਸ਼), ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਛਾਪਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ ਟਰੱਸਟ (ਲੁਧਿਆਣਾ), ਅਸ਼ਵਨੀ ਵਰਮਾ, ਬ੍ਰਿਜਮੋਹਨ (ਯਸ਼ਵ), ਡਾ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ: ਬਲਜਿੰਦਰ ਵਿੱਲੋਂ, ਮਨੀਸ਼ਾ, ਗਗਨ ਭਾਟੀਆ, ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਸੂਦ ਅਤੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਨੇ ਡਾ: ਕੋਟਨੀਸ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਢੀਂਗਰਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮਾਲਾ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੇ। ਮੀਨੂ, ਅਨੁ ਚਾਵਲਾ, ਰਿਤਿਕਾ, ਰਿਤੂ, ਅਮਨਦੀਪ ਆਦਿ ਵੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਐਕਿਊਪੰਕਚਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ 5ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਮਾਲਾਵਾਂ ਅਰਪਿਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾਕਟਰਾਂ, ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਡਾ: ਕੋਟਨੀਸ ਦੇ ਦਿਖਾਏ

ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ: ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਡਾ: ਕੋਟਨੀਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ

ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੀਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਖਿਰਕਾਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੱਕ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 21 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਫਤ ਐਕਿਊਪੰਕਚਰ ਜਾਂਚ ਕੈਂਪ

ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਰੀਜ਼ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ 50 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਉਪਲੱਖ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਐਕਿਊਪੰਕਚਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਮੁਫਤ ਐਕਿਊਪੰਕਚਰ ਕੈਂਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਸਪਤਾਲ ਬਹੁਤ ਰਿਆਇਤੀ

ਸੱਚਖੰਡ ਵਾਸੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਰੂਪਨਗਰ /ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਜਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ) ਸੱਚਖੰਡ ਵਾਸੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਅੱਜ ਕਿਲ੍ਹਾ ਅਨੰਦਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ.ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਲਵਾਨ ਜੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਭੁੱਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪੁੱਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਇਆ ਉਥੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪੱਖ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਵੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਕਿਲਾ ਅਨੰਦਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਹਰਿਆਵਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁੱਖ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਉਥੇ ਪਸ਼ੂ

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦੂਰ ਦੂਰਾਂਡੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਸੜਕਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਪੁੱਲ ਪਾਉਣ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚਲਾਏ। ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਿਕਰਯੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਅਤੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਸਤਾਰਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਕਿਲਾ ਅਨੰਦਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰ.ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਲ੍ਹਾ ਅਨੰਦਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਮਹਾਪੁਰਖ ਸਵ:ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ

ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਪਾਣੀ, ਚਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਗਰੂਕ

ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ (ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੁਹਾਲੀ) ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਦਿੱਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ 27 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਆਗਾਮੀ 8 ਮਾਰਚ, 2026 ਤੱਕ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਭਿਆਨ ਆਰੰਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ

ਕਤੀ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਕੁਠਾਲਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ, ਹਥਨ ਵਿਖੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਮੁਕਤ ਅਭਿਆਨ ਤਹਿਤ ਸਲੋਗਨ ਲਿਖਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਲੋਗਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਵਿਰੱਧ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਰੱਧ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰੰਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਸੁਰੰ ਚੁਕਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਖ, ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਖਤਰੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ

ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੇ 1 ਲੱਖ ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ।

27 ਵਾਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਏ ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਦਿਨ

● ਨਾਮਧਾਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਜਿੱਤਕੇ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਟਰਾਫੀ ਤੇ ਕੀਤਾ ਕਬਜ਼ਾ ● ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਬੀ ਟੀਮ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਤ ਫਸਵਾਂ ਹੋਇਆ ਚੱਕ ਗੁਰੂ ਦੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੀ ਬੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਲਾਟੀਆ ਵਿੱਚ ਮਸਾਂ ਮਹਿਲ ਗਹਿਲਾਂ ਦੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੀਮ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂਂ) 27 ਵਾਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਏ ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਬੰਗਾ ਦੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਪਵੇਲੀਅਨ ਵਿਖੇ ਸ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਹਮਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਛੇ ਦਿਨ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਦਾ ਮੈਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਦਲਬੀਰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦਰਮਿਆਨ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੈਚ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਹਮਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਨੇ ਟੀਮਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮੈਚ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਖੇਡਣ ਲਈ

ਕਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਡਾਂ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖੇਡਾਂ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਉੱਥੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜਗਤਪੁਰ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੂਜੇ ਹਾਫ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਦਲਬੀਰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖੇਡ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅੰਤ 1-0 ਨਾਲ ਨਾਮਧਾਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਭੈਣੀ

ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਮੈਚ ਜਿੱਤਕੇ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਟਰਾਫੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦਲਬੀਰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ 75 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਟਰਾਫੀ ਜਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਟੀਮ ਨੂੰ 9 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਟੀਏ ਡੀਏ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਇਨਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੈਸਟ ਗੋਲਕੀਪਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ, ਬੈਸਟ ਡੀਫੈਂਡਰ ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ ਦਲਬੀਰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਪਟਿਆਲਾ, ਬੈਸਟ ਸਕੋਰਰ ਦਾ ਮਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਮਧਾਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ, ਫੇਅਰ ਪਲੇਅ ਟੀਮ ਦਾ ਦਲਬੀਰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਬੈਸਟ ਫਾਰਵਰਡ ਦਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਰਾਮ ਪੀਲੀ ਬੰਗਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੰਡਰ 14 ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਚੱਕਗੁਰੂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਅਤੇ ਮਾਹਿਲ ਗਹਿਲਾ ਫੁੱਟਬਾਲ

ਅਕੈਡਮੀ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੈਚ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਲਾਦੀਆਂ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੇੜੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਨਵਰ ਨੇ ਟੀਮਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮੇਟੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਨਖਾਨਾ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਮੰਗੂਵਾਲ ਆਦਿ ਸਨ। ਇਸ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਚੱਕ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਮਾਹਿਲ ਗਹਿਲਾ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹਾਫ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੱਕ ਗੋਲ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਹਾਫ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਮੈਚ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੜਾ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੈਚ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਨਾਲਟੀ ਕਿੱਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੱਕ ਗੁਰੂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇਹ ਮੈਚ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣਾਂ, ਐਨਆਰਆਈ ਵੀਰਾਂ ਦਾ

ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਰਵਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਹਰ ਰੋਜ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਹਸਪਤਾਲ ਢਾਹਾਂ ਕਲੋਰਾਂ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਸੱਟ ਚੋਟ ਲੱਗਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਐਂਥੂਲੈਂਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਿਹਾ। ਸਭ ਦਾ ਦਿੱਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਹਮਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ, ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਖਜਾਨਚੀ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ ਮੰਗੂਵਾਲ, ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜਗਤਪੁਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੱਲੀਝੰਕੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਮੇਟੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪਰਗਣ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ, ਜਗਤਾਰ ਝਿੱਕਾ, ਜਸਵੰਤ ਖਟਕੜ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮੰਗੂਵਾਲ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਦਾਵਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਰਾਂ, ਡਾ. ਤਰਸੇਮ ਸਲੋਹ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਨਖਾਨਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਗੂਵਾਲ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਫੁੱਟਬਾਲ ਕੋਚ ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੱਤੀ, ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਥਾਂਦੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਤਿੰਦਰ ਮੋਹਨ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਲੈਕਚਰਾਰ ਸ਼ੰਕਰ ਦਾਸ, ਜਸਵੀਰ ਭਾਰਟਾ ਕੋਚ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਡੀਸੀਬੀ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਾਂਡੀਆ, ਦਵਿੰਦਰ ਖਾਨਖਾਨਾ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਲੀ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਮਾ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਅਭਿਆਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂਂ) ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਗਾ ਦੀ ਡਾ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਸਿਵਲ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਗਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅ ਿ ਭ ਆ ਾ ਨ ਡਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਐਸ ਐਮ ਓ ਸਿਵਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਰਭਵਤੀ

ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਅ ਿ ਭ ਆ ਾ ਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਰਭਵਤੀ

ਔਰਤਾਂ, ਦਾ ਚੈੱਕ ਅੱਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈਰਿਸਕ ਮਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੈੱਕ ਅੱਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਦੀਆਂ ਫਰੀ ਗੋਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਖੂਨ ਦੇ ਟੈਸਟ, ਡਿਲਿਵਰੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਡਮ ਰਵਨੀਤ ਕੌਰ, ਮੈਡਮ ਨਵਦੀਤ ਕੌਰ, ਮੈਡਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਹੈਲਥ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ, ਮੈਡਮ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਇਸ਼ਾਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਬੈਠਕਾਂ ਦੇ ਚਲਾਏ ਦੌਰ

ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗਿਆ ਸਮਰਥਨ

ਮਾਹਿਲਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਚੱਬੇਵਾਲ ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਪੰਚਨੰਗਲ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਨਡਾਲੋਂ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ. ਇਸ਼ਾਕ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੱਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਕੰਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ 'ਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਿੰਡ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਇਮਾਨਦਾਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਨਡਾਲੋਂ ਵਿਖੇ ਅਜਨੋਹਾ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਇਸ਼ਾਕ ਇਸ਼ਾਕ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਭਾਮ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਅਜਨੋਹਾ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ

ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਮਤਾ ਰਾਣੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਮਤਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਣੀ ਦੇ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੋਟ

ਫਤੂਹੀ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਡਾ. ਇਸ਼ਾਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਚੱਬੇਵਾਲ ਨੇ ਕੋਟ-ਮੇਹਟੀਆਣਾ ਨਹਿਰ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਡਾ. ਇਸ਼ਾਕ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰੇਲਿੰਗ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ, 9.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਇਸ਼ਾਕ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਜ਼ੋਨ ਭਾਮ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਪੰਚਨੰਗਲ, ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਜ਼ੋਨ ਨਡਾਲੋਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਜ਼ੋਨ ਅਜਨੋਹਾ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਮਤਾ ਰਾਣੀ, ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਜ਼ੋਨ ਪੰਡੋਰੀ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅੰਜੂ ਦੇਵੀ, ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਜ਼ੋਨ ਕੋਟ ਫਤੂਹੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਜ਼ੋਨ ਖੈਰਤ ਰਾਵਲ ਬੱਸੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ।

ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਨਸਬੰਦੀ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਨਸਬੰਦੀ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਦਫਤਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਰੋਹ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਨਸਬੰਦੀ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਵਿੱਚ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ

ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰਾਂ, ਨਸਬੰਦੀ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੇਲ ਹੋਲਬ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਲਾਕਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸਬੰਦੀ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ-ਬੱਚਾ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਸਬੰਦੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਫੀਲਡ ਸਟਾਫ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਫਲ

ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਸ ਜਤਾਈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵੀ ਇਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਤੱਕ ਸਿਹਤ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਸਿਰਫ ਜਨਸੰਖਿਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਜਨ ਟੀਮਾਂ, ਮੇਲ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਐਸ.ਏ.ਐਸ ਨਗਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਰਜਿੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੱਤਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੀਰਜ ਗੋਇਲ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਾਉ ਕੇਂਦਰ, ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਿਤਾ

ਬਾਰ, ਸ਼ਮਰਤਾ ਮਿਨਹਾਸ, ਸੰਜੀਵ ਜੱਸਲ ਐਡਵੋਕੇਟ/ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਸੀਡੈਂਟ, ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਾ ਪੈਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿੰਸੀ ਮਲਿਕ ਪੈਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ, ਚੀਫ ਲੀਗਲ ਏਡ ਡਿਫੈਂਸ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ ਲੀਗਲ ਏਡ ਡਿਫੈਂਸ ਕੌਂਸਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਮਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪੈਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਤਿਆਗ ਕੇ, ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਸਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਨਵਰ ਰੀਟੇਨਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਸਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੈਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੈਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੰਕਜ ਚੌਧਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ/ਸਕੱਤਰ

ਇੱਕ ਗੱਭਰੂ ਹਾਣਦਾ

ਮੁੰਡਾ ਐਲ ਜੀ ਦੇ ਰੌਂਦ ਵਰਗਾ ,
ਮੇਰੀ ਹਿੱਕ 'ਚ ਵੱਜਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੈ ।
ਮਾਂਗ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੰਪੂਰ ਭਰ ਕੇ ,
ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਕੱਜਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੈ ।
ਜਿੱਦਣੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਵੀ ਓਸ ਨੂੰ ,
ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਜੀ ਭਰ ਤੀ ;
ਰੱਜਿਆ ਨਾ ਜੀਹਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ,
ਉਸ ਪਿਆਰ ਨਾ ਰੱਜਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੈ ।

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ
ਨਿਊਜ਼

ਮੂਲ ਚੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ,
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਧੂਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ।
9914836037

ਮਾਂ ਬੋਲੀ

ਖੂਬਸੂਰਤ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ
ਮਿੱਤਰੋਂ ਜੋ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ
ਲਹਿੰਦੇ ਵਾਲਿਆਂ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖੀ
ਆਪਾਂ ਕਰੀ ਗੁਲਾਬੀ
ਕੰਨਾਂ ਟਿੱਪੀ ਔਕੜ ਦੁਲੈਂਕੜ
ਹਰ ਇਕ ਗੱਲ ਨਾਲ ਟੋਲਦੀ ਆ
ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰ ਚੁੱਪ ਹੀ
ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਡੀ ਬਿੰਦੀ ਬੋਲਦੀ ਆ

ਬਿੰਦੀ ਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ
ਬਿੰਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆ
ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਦੇ ਆ ਪਰ ਬਿੰਦੀ
ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਆ
ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਜਦੋਂ ਬੋਲੀਂ ਦਾ ਬਿੰਦੀ
ਪੂਰਾ ਤੋਲਦੀ ਆ
ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰ ਚੁੱਪ ਹੀ
ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਡੀ ਬਿੰਦੀ ਬੋਲਦੀ ਆ

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ
ਨਿਊਜ਼

ਗੁਰਮੀਤ ਡੁਮਾਣੇ ਵਾਲਿਆ ਪੂਰੇ
ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰੋ
ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅੱਖਰ ਵਰਤੋਂ ਐਵੇਂ
ਨਾ ਅਣਜਾਣ ਬਣੋ
ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਵੀ ਕਰਦੇ ਗ਼ਲਤੀ
ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਹੀ ਰੋਲਦੀ ਆ
ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰ ਚੁੱਪ ਹੀ
ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਡੀ ਬਿੰਦੀ ਬੋਲਦੀ ਆ

ਗੁਰਮੀਤ ਡੁਮਾਣਾ
ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ
ਜਲੰਧਰ

ਯਾਰੋਂ ਮੈਂ ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬੀ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਅੰਬਰ ਵੱਲ, ਰਾਹਾਂ ਤੋਂ ਮੰਜਿਲ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ,
ਸਾਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਨ ਹੈ ਮੇਰੀ, ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ ਮੇਰੀ,
ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਜਦ ਵੀ ਆਵੇ, ਬਣਦਾ ਏ ਰੋਹਬ ਨਬਾਬੀ,
ਯਾਰੋਂ ਮੈਂ ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬੀ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ।

ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਇਸ ਬੋਲੀ ਦੇ, ਬੜੇ ਹੀ ਕਰਜ਼ ਚੜ੍ਹੇ ਨੇ,
ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਹ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਉੱਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ,
ਮਾਤਰਾ ਕੋਈ ਚੁੱਪ ਜਿਹਦੀ, ਔਖੇ ਹੋਏ ਦੇਣ ਜਵਾਬੀ,
ਯਾਰੋਂ ਮੈਂ ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬੀ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ।

ਚਾਚੀ-ਤਾਈ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਾ ਮੈਂ, ਪਰ ਮਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰੀ,
ਜਿਹਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣਕੇ ਲੋਰੀਆਂ, ਰੋਇਆ-ਹੱਸਿਆ ਕਈ-ਕਈ ਵਾਰੀ,
ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣਕੇ ਬੋਲੀ, ਕਈ ਆਖਣ ਇਹ ਹੈ ਦੁਆਬੀ,
ਯਾਰੋਂ ਮੈਂ ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬੀ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ।

ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਆਖਣ ਲੱਗਿਆ, ਜਿਹਦਾ ਮੈਂ ਲਵਾ ਸਹਾਰਾ,
ਹੋਰ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਾ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਗੁਜਾਰਾ,
ਮੇਰੇ ਹਰ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਦੀ ਜਿਹਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ਚਾਬੀ,
ਯਾਰੋਂ ਮੈਂ ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬੀ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ।

ਬਸ ਇੱਕੋ ਹੈ ਖੁਵਾਇਸ ਮੇਰੀ, ਬਣਾ ਜਦ ਵੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਢੇਰੀ,
ਮੁੜਕੇ ਜਦੋਂ ਆਵਾ ਜੱਗਤੇ ,ਕੋਲੀਆਂ ਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਏ ਫੇਰੀ,
ਵੇਖਕੇ ਲਾਟ ਸਿਵੇ ਦੀ, ਓਹ ਤੁਰ ਗਿਆ ਬਿੰਦਰ ਯਾਰ ਕਿਤਾਬੀ,
ਯਾਰੋਂ ਮੈਂ ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬੀ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ।

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ
ਨਿਊਜ਼

ਲੇਖਕ ਬਿੰਦਰ ਕੋਲੀਆਂ ਵਾਲ (ਇਟਲੀ)
ਫੋਨ ਨੰ.00393279435236

ਭਾਰ ਗਮਾਂ ਦਾ

ਕੋਹੋਨੂਰ ਦੇ ਗਾਣੇ ਵਰਗੀ ਜਿੰਦਗੀ ਮੇਰੀ ਹੋ ਗਈ ਆ,
ਯਾਦ ਵੀ ਉਹਦੀ ਉਹਦੇ ਵਾਂਗ ਪਰਾਈ ਹੋ ਗਈ ਆ,

ਉਮਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਕੀਤਾ ਸੀ ਵਾਅਦਾ ਉਹਨੇਂ ਨਾਲ ਮੇਰੇ,
ਵਿੱਚ ਖਿਆਲਾਂ ਪਤਾ ਨੀਂ ਕਿੱਧਰੇ ਹੁਣ ਖੋਅ ਗਈ ਆ,

ਉਹਨੂੰ ਤਾਂ ਖੋਰੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ,
ਚੇਤੇ ਕਰ ਕਮਲੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਫੇਰ ਅੱਖ ਚੋਅ ਗਈ ਆ,

ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਮੇਰੀ ਯਾਦ ਹੈ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ,
ਜਿੰਦ ਮੇਰੀ ਕਿੰਨਾਂ ਕੁਝ ਭਾਰ ਗਮਾਂ ਦਾ ਢੋਅ ਗਈ ਆ,

ਪਿੰਦੂ ਉਹਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਰਹੇ,
ਭਾਵੇਂ ਉਹਦੇ ਦਿਲ ਚ ਰਾਹੋਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸੂਰਤ ਧੂੰਧਲੀ ਹੋ ਗਈ ਆ,

ਪਿੰਦੂ ਰਾਹੋਂ(ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ)
+917710553211

ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੁਬਾਰਕ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਤੇ ਕੋਮਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ
ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਤਨੂਲੀ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) ਨੇ
ਵਿਆਹ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਈ ।

ਕਰਨਵੀਰ ਕਟਾਰੀਆ ਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਿਆਤਪੁਰ ਰੁੜਕੀ ਵਿਖੇ ਭਰਵੀਆਂ ਜਨ ਸਭਾਵਾਂ...

ਸਰਪੰਚ ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ 'ਆਪ' ਦਾ ਫਤਿਆ ਪੱਲਾ ...

ਬਲਾਚੌਰ (ਜਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ) ਪਿੰਡ ਹਿਆਤਪੁਰ ਰੁੜਕੀ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰਨਵੀਰ ਕਟਾਰੀਆ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਨ ਸਭਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਮਰਥਨ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਜਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ। ਕਰਨਵੀਰ ਕਟਾਰੀਆ ਅਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ, ਪਿੰਡ ਹਿਆਤਪੁਰ ਰੁੜਕੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ, ਆਮ ਆਦਮੀ

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਆਪ ਆਗੂ ਅਸ਼ੋਕ ਪਰਮਜੀਤ, ਪੰਚ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸ਼ਕਰ ਕੌਰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੌਰ, ਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਕਰਨਵੀਰ ਕਟਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ।

ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਗਰਮੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮ ਕੇਂਦਰ ਮੌਂਟਰੀਅਲ (ਕਨੇਡਾ) ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਘੇ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਜੀ ਦੇ ਮਾਣ ਵਜੋਂ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ 13 ਦਸੰਬਰ 2025 ਇੱਕ ਕਾਵਿ ਸੰਮੇਲਨ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਜੀ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਤੋਂ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਫੇਰੀ ਤੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮ ਕੇਂਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿਭਾਈਆਂ ਅਥਾਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ *ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਅਮਰਜੀਤ ਜੀਤ ਦੇ ਨਾਮ* ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮ ਕੇਂਦਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਚਣਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾ 2006 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮ ਕੇਂਦਰ ਹਰ ਸਾਲ ਕਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੇ ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਦੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਰੁਬਰੂ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮ ਕੇਂਦਰ ਮੌਂਟਰੀਅਲ [ਕੈਨੇਡਾ]

ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ਾਮ

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਦੇ ਨਾਮ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮ ਕੇਂਦਰ (ਕੈਨੇਡਾ) ਮੌਂਟਰੀਅਲ [ਕੈਨੇਡਾ] ਵੱਲੋਂ ਉੱਘੇ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਜੀ ਦੇ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਪ੍ਰੋਸਟ ਤੇ ਮਾਣ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਭਾਵੇਂ ਨਾਮਵਰ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਉੱਘੇ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਜੀ ਅਤੇ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਹੋਰ ਨਾਮਵਰ ਕਵੀ ਸ਼ੇਰਿਆਂ ਨਾਲ ਅਪਣੀਆਂ ਛੁੱਟਾਂ 'ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਪਾਉਣਗੇ

ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਕਵੀ ਸਹਿਬਾਨ

ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਡਾ	ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ	ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆ	ਮੇਹਮੂਦ ਸਿੰਘ ਪੰਡਾ	ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਠਾ
ਦਰਬਾਰ ਹਰੀ	ਮੀਤਾ ਬਲਾ	ਏਕੇ ਰਜਿੰਦਰ	ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ

13 ਦਸੰਬਰ, 2025 ਸਮਾਂ: - ੭:30 ਬਾਦ ਦੁਪਹਿਰ
 ਵੇਰਵਾ :- ਪਤਾ :- 420 Chemin de la Rive Bobee # 302 Pleurofonde
 ਸੰਪਰਕ :- 514-626-5891 514-660-3560

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਮ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਜੀ, ਨਵਤੇਜ ਭਾਰਤੀ ਜੀ, ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਜੀ, ਡਾ. ਸੁਖਪਾਲ ਜੀ ਨੀਰੂ ਅਸੀਮ ਜੀ ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਮੀਲ ਜੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਟਰੰਟੋ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਦੂਲੇ ਜੀ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਕੁਦੇਵਾਲ ਜੀ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕੋਮਲ ਜੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਥੀ ਜੀ, ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ

ਬੱਗਾ ਜੀ, ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਜੀ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿ 13 ਦਸੰਬਰ ਵਾਲਾ ਕਾਵਿ ਸਮਾਗਮ ਬੜਾ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਨਿਬੜੇਗਾ। ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤੜ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮ ਕੇਂਦਰ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਕਨੇਡਾ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਵੇਗੀ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਸਮੀਖਿਆ - ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ

ਕਿਹਾ, ਨਾਗਰਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਚਨਬੱਧ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੜਕਾਂ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਲਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੁਣ ਨਿਯਮਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਯਕੀਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇਹ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਘਾਟ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ

ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਕਮੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ - ਮੁੱਖੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜਨਰਲ) ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ

ਸੜਕਾਂ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਲਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੂਗਲ ਸ਼ੀਟ ਪੋਰਟਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਧਾਏਗੀ ਸਗੋਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ। ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੂੰ ਨਲੋਈਆਂ ਚੌਕ ਅਤੇ ਸਲਵਾੜਾ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਖਰਾਬ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਲਾਈਟਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਵਿਸ਼ਕਾਰ ਅਭਿਆਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰੀ ਕੁਇੱਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਦੀ ਦੇਖ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰੇਖ ਹੇਠ ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਦਿਅਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਨੌਵੀਂ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਗਣਿਤ, ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੁਇੱਜ਼ ਅਫਸਰ ਮੈਡਮ ਅਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਅਤੇ ਉੱਪ ਜ਼ਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਜਿਲੇ ਦੇ ਸੱਤ ਬਲਾਕਾਂ ਅਫਸਰ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੀਐਮ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਫਸਰ ਮੈਡਮ ਅਨੀਤਾ ਸਾਇੰਸ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੱਚਿਆਂ

ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਫਤਿਹ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੋਚਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਪ-ਜ਼ਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇੰਟਰ

ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸ਼ੇਖਪੁਰ ਬਾਗ, ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਜੰਡੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਜਗਤਪੁਰ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੌਵੀਂ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਵਰਗ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸ਼ੇਖਪੁਰ ਬਾਗ ਅਤੇ ਪੀਐਮ ਸ਼੍ਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਗੁਣਾਚੌਰ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ। ਜੇਤੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ,ਟਰਾਫੀ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਾਕ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਲਾਲ ,ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ,ਕਵਿਤਾ ਸਭਰਵਾਲ, ਡਿੱਪਲ ਖੁਰਾਣਾ, ਹਰਦੀਪ ਪ੍ਰਾਸ਼ਰ,ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਮੋਨਿਕਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਘੁੰਮਣ ਨੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਸਰਵਨ ਦਾਸ ਜੀ ਤੋਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ /ਕਾਠਗੜ੍ਹ (ਜਤਿੰਦਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ) ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੇ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਪਰਿਸ਼ਦ ਤੇ ਸਰਵਨ ਦਾਸ ਜਲਾਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿਨੇ ਦਿਨ ਗਰਮ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਪਿੰਡ ਜਲਾਲਪੁਰ ਮੁੱਤੋਂ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ । ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮਿਲਿਆ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਮਰਥਨ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਉਣ ਘੁੰਮਣ ਪਤਨੀ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ । ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਘੁੰਮਣ ਸਰਪੰਚ ਬੀਤ ਕਾਠਗੜ੍ਹ ਜੋ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਸਾਡੇ

ਲਈ ਤਾਕਤ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕ ਇਕ ਕੀਮਤੀ ਮਤਦਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਹਲਕੇ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਪ ਨੇਤਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕਟਾਰੀਆਂ , ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਤਨਾਮ ਜਲਾਲਪੁਰ ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਸਮੇਤ ਇਲਾਕੇ ਭਰ ਤੋਂ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪੰਚ ਸਰਪੰਚ ਨੰਬਰਦਾਰ ਤੇ ਪਤਵੰਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ " ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ " ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਵ- ਪੱਖੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ 19 ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਬਲਾਕਾਂ ਚੋਂ 259 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਹਿਯੋਗ ਜਰੂਰੀ-- ਡਿੱਪਲ ਸੈਂਟਰ ਹੈੱਡ ਟੀਚਰ, ਹੈੱਡ ਮਦਾਨ/ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ) ਟੀਚਰ , ਈ ਟੀ ਟੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਲਾਕ ਰਿਸੋਰਸ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ " ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ " ਦੇ ਮਨਮੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਿਸੋਰਸ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ ਸਿੱ) ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡਿੱਪਲ ਮਦਾਨ ਅਤੇ ਤਹਿਤ 20 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਉਪ- ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਭਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮੈਗਾ ਪੀ ਟੀ ਐੱਮ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਾਲਵਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਸੈਂਟਰਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ ਵਿਖੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ

ਸਕੂਲ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 5 ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ । ਸਹਿਯੋਗ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਫਸਰ ਦੀ ਇਸ ਮੈਗਾ ਪੀ ਟੀ ਐੱਮ ਮੈਡਮ ਡਿੱਪਲ ਮਦਾਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿੱਚ 100% ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲ/ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੱਧਰ

ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ 25 ਲੱਖ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਜੁਟ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਰਿਸੋਰਸ ਪਰਸਨ ਰੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਕੁਸ਼ਲਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ , ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐੱਮ ਆਈ ਐੱਸ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਾਂਡੇ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀਆਂ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਰੇ ਬੀ ਆਰ ਸੀ ਸਮੇਤ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੈਂਟਰ ਹੈੱਡ ਟੀਚਰ ਸਹਿਬਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਹੈਲਥ ਕਲੀਨਿਕ (ਡਰਬੀ) ਰਜਿ: HOMOEOPATHIC HEALTH CLINIC (DERBY) REGD.

MANJEET SINGH KHANBA
Award Winner 1998, 2001 & 2005
(2 Awards) BSYA

ਰੋਗ ਕਿਸੀ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਵੇ ਰੋਗ ਦੀ ਸੁਰਖਾਤ, ਸਹੀ ਚਵਾਈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਹੀਮਾਰੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਨਾ ਕਰੇ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰੋਬਲੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਫੇਨ ਕਰੇ, ਅਸੀਂ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ (FREE CONSULTATION) ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ :

GENERAL DISEASES: ਸ਼ੱਕਰ ਰੋਗ (Diabetes), ਏਮੇ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ (Asthma), ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੋਜ (Arthritis), ਵਾਤ ਰੋਗ (Rheumatism), ਜੋੜਾਂ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ, ਗੋਡੀਆਂ-ਮੋਢਿਆਂ, ਪਿੱਠ ਅਤੇ ਗੀਹ ਦੇ ਦਰਦ (Sciatica), ਭਰਹੱਚੀ (Indigestion), ਮੋਹੜਾ ਠਾਠੇਰ, ਖੱਟੇ ਡਰਾਓ, ਦਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਲਨ (Heart Burning) ਅਤੇ ਦਰਦ, ਕੜਾਚੀ (Constipation), ਖ਼ਰਾਸੀਰ (Piles) ਖੂਨੀ ਜਾਂ ਝਾੜੀ, ਮੁਹੜੇ (Haemorrhoids), ਅਫਾੜਾ (Flatulence), ਪਾਲੀਆ ਰੋਗ (Jaundice), ਜਿਫ਼ਰ ਦਾ ਸੁੱਜ ਜਾਣਾ (Hepatitis), ਹੜਨੀਆਂ (Hernia), ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ (Blood Pressure High or Low), ਜਲਸੇਕ, ਅੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾੜੀ (Burns), ਚੁੱਕ ਪੈਸੀ, ਮੁਟਾਪਾ (Obesity), ਅੱਧੇ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਸਿਰ ਦਾ ਦਰਦ (Migraine), ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ (Hair Falling) ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਰੋਰ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਕੜ, ਠਿਕਾਣੀ ਜਾਂ ਗੋਡਾਪਣ (Alopecia), ਖੋਹੜੇ ਜੇ ਕਿਲ (Acne), ਬਿਨਸੀ, ਬਿਨਸੀ (Pigmentation), ਵੁਡਰੀਆਂ ਅਤੇ ਝਾੜੀਆਂ, ਚੰਦਾਂ ਦਾ ਦਰਦ, ਮਸੂਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਅਤੇ ਪੀਸ ਨਿਕਲੇ (Bleeding Gums & Pyorrhoea), ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੀਪ ਦਾ ਆਉਣਾ ਜਾਂ ਪਰਥੇ ਵਿੱਚ ਮੋਰੀ, ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਨੀਆਂ (Tinnitus) ਜਾਂ ਖੋਲਾਪਣ, ਮੁਹੜਾ ਬੀਮਾਰੀਆਂ, ਮਹਾਨੇ ਦੀ ਸੋਝ, ਸਿਫਾਬ ਦੀ ਸੁਰਖਾਤ ਅਤੇ ਜਲਣ, ਸਿਫਾਬ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਆਉਣਾ, ਸੁਰਥੇ ਵਿੱਚ ਪੌਥਰੀ, ਚੱਕਰ (Vertigo), ਪਰਾਬ-ਨੀਂਹ, ਫਕਤਰੀਟਾ (Anaemia), ਝਾੜ ਖੱਟਣਾ, ਨਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ (Neuralgia), ਮਾਨਸਿਕ ਨਿਵਾਨਤਾ ਅਤੇ ਬਚਿਕੀ (Depression).

(ਖੁਜਲੀ Eczema ਜਾਂ ਸੋਰਾਈਸਿਸ Psoriasis, ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਵੇਰੇ Epileptic Fits, ਨਿਰਦੁੱਤਸ਼ਾਹ, Depression, ਵਰਗੀਆਂ ਦੁੱਖਦਾਈ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜਰ੍ਹੇ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ)

EYE DROPS: ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ (ਟਿਕ ਅਜੁਬਾ) £13

TONICS - 1) ਸਰੀਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ANAEMIA, ਕੁੱਖ ਦੇ ਘੱਟ ਲੱਗਣ, ਸਰਜੀਕਲ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਜੋ ਪ੍ਰੋਸਟੇਟੋਸੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਟਿਕ ਨੀਟਰ ਕਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਲਈ) ਕੀਮਤ £120

2) ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਲਈ: (NERVE TONIC)- ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਅ, ਝਕਾਟ, ਉੱਟੀਦਾ, ਪ੍ਰੋਬਲੀਮ, ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਤੇ ਹਰ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਮਦਦ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ (ਟਿਕ ਨੀਟਰ ਕਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਲਈ) ਕੀਮਤ £120

ਮਰਦਾਨਾ ਬੀਮਾਰੀਆਂ-ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਲਈ ਨੁਸਖੇ:

- 1) ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਦਾ ਫੋਲੀਓ ਨੁਸਖਾ- ----- | ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ £35
- 2) ਸੁਰਖਾਤ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰੀ ਨੁਸਖਾ- ----- | ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ £35
- 3) ਚਾਂਡ ਲਈ (ਚੀਬਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਾ ਕਰਕੇ Healthy Sperm) ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ- | ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ £40
- 4) ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰੋਗ ਰਾਜ ਪੈਦ ਹੋਈ ਨਾਮਫਰੀ- ----- | ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ £35
- 5) ਭਲਾਭਾਈਆਂ ਭਾਰਨ ਕਿੰਨ ਠਮਠੇ, ਨੱਠਾ, ਟੋਡਾ ਅਤੇ ਛੋਟਾ- ----- | ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ £35
- 6) ਨਸ਼ਿਆਂ ਭਾਰਨ ਸਰੀਰਕ ਤੰਗਤੰਗ ਦੀ ਠਮਠੇ ਅਤੇ ਨਾਮਫਰੀ ----- | ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ £30
- 7) ਸੁਪਰਫੋਸ ਦੀ ਬਿਨਸੀ ਦਾ ਨੁਸਖਾ- ----- | ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ £25
- 8) ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਕਿੰਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਲਈ ਰੋਗ- ----- | ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ £25

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਗੁਪਤ ਰੋਗ ਜਿਵੇਂ :
ਸੇਰੁਸਪਰਮੀਆ (AZOOSPERMIA), ਸਹੀ ਵੀਰ ਚਿਰਨੇ ਸਪਰਮ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਡਕਤਰੀਨ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਪਰਮ ਬਿਨਸੂਨ ਦੀ ਨਾ ਹੋਣ, ਅੰਡੇਬੱਧ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰਨਾ (HYDROCELE), ਸੁਜਾਬ (GONORRHOEA), ਸੁਪਾਠੀ ਦੀ ਸੋਜ, ਝਾੜ-ਝਾੜ ਪਿਛਾਭ ਆਉਣ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਲਣ, ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ ਗੁੰਬੀ (PROSTATE GLAND) ਦੀ ਸੋਜ ਭਾਰਨ ਵਰਗੀ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਪਿਛਾਭ ਦੇ ਰੋਗ, ਛਹੁਤ ਮੇਟੇ ਰੋਗੀ ਦੀ ਨਾਮਫਰੀ, ਖਾਸਬ (SYPHILIS) ਭਾਰਨ ਕਿੰਨ ਉੱਤੇ ਸਖਤ ਡਾਕ, SPERMATIC ਡੋਰੀ ਦੀਆਂ ਝੜਾਂ ਦਾ ਰੁਕਣਾ (VARICOCELE), ਅੰਡੇਬੱਧਾਂ ਦਾ ਭਟਕਣਾ ਵਰਗੇ ਵਰਗੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਦੀ ਅਸੀਂ ਫਕਤਰੀਟਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੇਨ ਕਰੋ ਜੀ।

ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਰੋਗ ਅਤੇ ਨੁਸਖੇ (SCIENTIFICALLY PROVEN NATURAL GIFTS) ਅਭਾਰਤ ਪਿੱਛੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ INFORMATION, ਨਾਲ ----- | ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ:

- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 1 (IN TABLETS): ਇਹ ਦਵਾਈ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਚਿਟੇ ਦਾਗਾਂ (FERMENTATION WHITE SPOTS) ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਧਾਰਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਟਿਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ --- £69
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 2 (IN CAPSULES OR IN PINKS): ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਿੰਦਰਿਸ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦੁੱਖਾਉਣ ਕਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿੰਨੀਆਂ ਡੋਰੀਆਂ ਛਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਲ ਕਰਕੇ ਸਹੀ PROPER SHAPE ਚਿਕੀ ਹੈ - £89
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 3 (IN CAPSULES): ਇਹ ਦਵਾਈ ਹਰ ਉਮਰ ਵਿਚ ਝਾੜ ਮਟਾਉਂਦੀ ਹੈ (POWERFUL FAT BURNER) ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਦੁਸਰੀ ਅਤੇ ਕੁਰੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ----- £69
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 4 (IN CAPSULES): ਇਹ ਦਵਾਈ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਖਰੇ ਹੋਏ ਲਟਕਦੇ ਚਿੱਠ (FLABBY & OUT OF SHAPE BELLY) ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ FLAT ਅਤੇ TONED ਕਰਕੇ ਛਾੜੀਆਂ ਦੇ ਉਜਾਹ ਨੂੰ ਉਮਾਧਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ - £69
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 5 (IN CAPSULES): ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਘੜੀ ਹੋਈ ਕਾਮ-ਵਾਸਨਾ (FEMALE SEX-DRIVE) ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਇਹ ਦਵਾਈ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੰਗਤੰਗਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। A REAL MAGIC ਹਰ ਔਰਤ ਲਈ- £69
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 6 (GEL IN APPLICATIONS): ਖੋਲੀ ਵਿਚੋਂ ਖੁਲੀ ਅਤੇ ਜਲਣ ਕਾਰਨ SHAM DECOMFORT ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਕਾਮ-ਵਾਸਨਾ 'ਚ ਵਧਾ ਕਰਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਮਹੀਨ ਦੁਖਾਉਂਦੀ ਹੈ VAGINAL LUBRICATION OIL (MAGIC) --- £49
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 7 (IN CAPSULES): ਮਹਾਰਾਜੀ ਚੰਦ (MENOPAUSE) ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਵਿਚ CALCIUM ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਕਤਰੀਟਾ (OSTEOPOROSIS) ਤੋਂ ਬਚਾਅ ----- £59
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 8 (IN CAPSULES): ਇਹ ਦਵਾਈ ਚਮਕਦਾਰ ਵਾਗ ਮੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਮਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ - £59
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 9 (IN CAPSULES): ਵਧ ਗਈ ਉਮਰ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਈ ਚਮਕਾਓਤਰ ਲਈ ਇਹ ਟਿਕ ਅਜੁਬਾ ਹੈ- £59
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 10 (IN CAPSULES): ਇਹ ਦਵਾਈ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਚਿਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਸਾਡਰੀ ਨੀਂਹ ਨਿਮਾਉਂਦੀ ਹੈ GUARANTEED GOOD QUALITY SLEEP ----- £59
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 11 (IN TABLETS): ਇਹ ਦਵਾਈ ਫਕਤਰੀਟਾ, ਪੁਰ ਦੀ ਝੜੀ (Amenia) ਵਿਚ ਝੜੀ ਝੜੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਚੀ ਪੁਰੀ ਕਰਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ----- £49

- ਮਰਦਾਂ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਰੋਗ ਅਤੇ ਨੁਸਖੇ-ਟਿਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 12 (IN TABLETS): ਉੱਠਾਂ ਖਾਸ ਸੰਘਰਸ਼ (SPECIAL OCCASIONS) ਤੇ ਮਸ਼ਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਸ਼ਰਾਨਗੀ ਦੀ ਝਾਪ ਛੱਡਣ ਵਿਚ ਇਹ ਦਵਾਈ ਮਸ਼ਰ ਕਰਦੀ ਹੈ --- £89
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 13 (IN VIALS): ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ਰਾਨਗੀ ਨੂੰ ਰੋਗ (ਖੜੇ ਪੇਠ) ਬਿਨਸੀ ਮਸ਼ਰੀ--- £89
- ਨੁਸਖਾ ਨੰਬਰ 14 (IN TABLETS): ਵਧ ਗਈ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਿਫਾਬ ਅਤੇ SEXUAL ਸਬੰਧੀਆਂ MALE DISORDERS ਨੂੰ ਇਹ ਦਵਾਈ ਹੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ --- £69

ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਬੀਮਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ :

ਮਹਾਰਾਜੀ ਦਾ ਦਰਦ ਜਾਂ ਫੇਰ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਜਾਂ ਡਰੂ ਮਤਰਾ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜੀ, ਜਾਂ ਦਰਦ ਨਾਲ ਆਉਣਾ (Dysmenorrhoea), ਨਿਰੋਰੀਆ ਪਰਦਰ (ਸਰੋਰ ਪਾਣੀ), ਛਾੜੀਆਂ ਦਾ ਗੁੱਠਾ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਹੋਣਾ (Atrophy of Mammas) ਜਾਂ ਛਾੜੀਆਂ ਗੁੱਠ ਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੋਟੀਆਂ, ਛਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਸੋਜ (Mastitis), ਛਾੜੀਆਂ ਦਾ ਕੋਂਬ, ਛਾੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡੋਡੀਆਂ ਜੁੱਠ ਜਾਂ ਡੋਡੀਆਂ ਤ ਚੀਰ, ਛਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਰੀ, ਦੁੱਧ ਕੋਡਾ, ਰਚਦਾਨੀ (Uterus) ਵਿਚੋਂ ਵਾਹੁ ਦਾ ਸਰਨਾ (Physometra) ਜਾਂ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਖੂਨ ਜਾਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ, ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਦਾ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਜਾਂ ਝਾੜ ਆਉਣਾ, ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਵਿਚ ਗੋਲੀ (Fibroid Uterine), ਅੰਡਾਦਾਨੀ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of Ovaries), ਅੰਡਾਦਾਨੀ ਵਿਚ ਝਾਲੇ (Ovarian Cysts), ਖੋਲੀ ਦੀ ਇਕਲਾਬ ਸੁੱਝਦੁਤਾ (Vaginismus), ਖੋਲੀ ਦੀ ਸੋਝ (Vaginitis), ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਕਮਾਵਾਸਨਾ ਦਾ ਖੱਟ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ (Frigidity), ਸੰਬੰਧ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਮਸ਼ਰੋਂ ਜਲਨ ਦਾ ਹੋਣਾ, ਜਲਣ ਅੰਗ ਦੀ ਖੁਜਲੀ (Prutitis), ਜਲਣ ਅੰਗ ਵਿਚ ਡਟਕੇ ਅਤੇ ਫਟਕਣ, ਕਿੰਨ ਰੋਗ ਸਮੇਂ ਜੁਆਏ ਨਾ ਆਏ, ਝਾੜਪਣ (Sterility), ਝਾੜਪਣ ਦਾ ਦਾਰ ਦਾਰ ਹੋਣਾ (Miscarriage) ਝਾੜ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੋਗ ਜਾਂ ਸਹੇਪੇ ਮਸ਼ਰੋਂ ਦੇ ਰੋਗ (Diseases of Post Partum) ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜੀ ਕੁਕਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਰੋਗ (Menopause Disorders) - ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੇਨ ਕਰੋ।

ਨੋਟ: ਚਰੁਰਤ ਮੁਤਾਬਕ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਚੇਕਿੰਗ ਲਈ ਲੋਡੀ ਕੰਸਲਟੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।
LADY CONSULTANT & PRACTITIONER IS AVAILABLE, Mrs. JASWINDER KALN KHANBA BSYA (HOM.), (A.P.) AND (NUTRI.)

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ: ਡਰ, ਹਿਸਟੀਰੀਆ, ਅਨੀਦਾ, ਹੋਣਾ, ਕੰਨ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ, ਨਜ਼ਰ-ਜੁਕਾਮ, ਨਕਸੀਰ, ਕੰਨ ਪੇੜੇ, ਕੁਰਲਾਉਣਾ, (Stammering), ਟੌਸਿਲ, (Tonsilits), ਕਾੜੀ, ਦਸਤ, ਭਰਹੱਚੀ, ਪੀਲੀਆ ਗੋੜੇ (Worms), ਸੁੱਕਿਆਂ ਪਿਛਾਭ ਨਿਕਲਣਾ (Enuresis), ਸਾਭ (Wheezing Problem), ਮਾਂਗੀ ਅਤੇ ਛਾੜੀ-ਮਾਂਗੀ, ਖੁਜਲੀ ਚੰਬਨ, ਖਾਜ (Eczema), ਚਾੜੀ ਰੋਗ ਦੇ ਉੱਠਾਅ, ਸੋਰਾਈਸਿਸ (Psoriasis), ਅਨਾਮੀ, ਫਕਤਰੀਟਾ (Anaemia), ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੰਦ, ਪਿਛੇ ਭੱਠੇ (Backward Children), ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਵਿੰਗਾ ਟੋਡਾ ਹੋਣਾ (Rickets), ਮਿਰਗੀ (Epilepsy) ਵਗੈਰਾ।

ਅਸੀਂ EXTERNAL USE ਲਈ LOTION, OIL OINTMENT, LINIMENT ਅਤੇ CAPSULES ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਭਟਾ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ SPECIFIC BRANDS ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ (ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਾਗ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ)

- PILAES (IN OINTMENT) - ਫਕਤਰੀ ਦੀ ਬਿਰੀ ਵਿਚ ਘਾਨੇ ਭਾਰਦ ਦੁਆ ਵਿਚ ਖੁਜਲੀ ਅਤੇ ਜਲਣ ਤੇ ਆਰਾਮ £19
- NURALACO (IN OINTMENT OR LOTION) --- ਨਾੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਆਰਾਮ ----- £19
- CHILLAGA (IN OINTMENT OR LOTION) --- ਚੰਦ ਝਾੜਣ ਹੋਣਾ ਉੱਠ ਚੀਆਂ ਉਦਮਾ 'ਚ ਦਰਦ ਤੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਆਰਾਮ £19
- ARNSTRA (IN OINTMENT) --- ਚਕਰ, ਸਿਰ (SHRUBS) ਦੁੱਖੀ ਸਿੱਟ ਨਾਲ ਹੋਏ ਚਮਕਾਂ ਜਾਂ (BOO SURE) ਨੂੰ ਆਰਾਮ £19
- BELINFLA (IN OIL OR OINTMENT) --- ਨੱਠਾ, ਖੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਸਿਰ, ਲਾਨੀ ਤੇ ਪਿੱਠ ਦਰਦ ਨੂੰ ਆਰਾਮ £19
- BELULCE (IN OIL) --- ਸਿੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ULCERS ਅਤੇ ਜਲਣ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ----- £19
- BRYJOIN (IN OIL) --- ਲੰਮੇ ਦਾ ਦਰਦ, ਵਾਗ ਰੋਗ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਮੋਰਾਂ 'ਚ ਅਭਾਰਤਾ ਨੂੰ ਆਰਾਮ - £19
- CALWOUN (IN OIL OR OINTMENT) --- ਸਿੱਟ ਕਾਰਨ ਚਮਕਾਂ ਦੀ ਪੀੜ ਜਾਂ ਸਰ ਜਾਣ ਤੇ ਸਖਤ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਆਰਾਮ- £19
- BURCAN (IN LOTION OR OINTMENT)--- ਬਿਰੀ ਡੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਖਟ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਛਾੜੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਠਮ ਆਰਾਮ --- £19
- ROUTUM (IN OINTMENT) - ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕਿੰਨ ਵਿਚ ਨਿਕਲਣੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰ ਅਤੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਆਰਾਮ --- £19
- JOINRHU (IN OIL) - ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਦਰਦ, ਸਿਰ ਅੰਦ ਝਾੜਕ, ਕੁੱਖ ਪੈਣ ਅਤੇ ਕੋਰੋਰਾਬ ਲਈ ਚੀ ਸਿਰ ਤੋਂ ਆਰਾਮ- £19
- ABSSIL (IN LOTION) --- ਬਿਨਸੀਆਂ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਪੇਠ ਕੇ ਠਮ ਠਮ ਜਾਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੁੱਠਮ ਆਰਾਮ ----- £19
- ITCSUL (IN OIL)--- ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲੀ ਡੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਮਕ ਤੋਂ ਆਰਾਮ ----- £19
- WARTHU (IN OIL) - ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੁਜਕ, ਝਰ, ਸੋਜ ਜਾਂ ਗੋਡੀ ਦੇ ਡੁੱਠ ਵਰਗੀ ਮਸ਼ਰ (WARTS) ਤੋਂ ਆਰਾਮ --- £19

* HOMOEOPATHIC HEALTH CLINIC ਦੇ ਨਾ 'ਤੇ
ਮੇਰੇ ਮਿਲਾਣ ਆਰਥਾਰ ਸਾਂ ਚੀਕ ਚਾਹੀ ਛੋੜੋ ;
(ਹਰ ਆਰਥਾਰ ਨਾਲ £10 ਪੈਕਿੰਗ ਤੇ ਪੈਕੇਟਿੰਗ ਲਈ)

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਉੱਠਾਂ ਨਾਲ
ਸਰੀਰ 'ਚ ਪਏ ਨੁਕਸਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ
ਫੁਟਕਾਰਾ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੇਨ ਕਰੋ
ALL INFORMATION IS KEPT STRICTLY CONFIDENTIAL

PLEASE MAKE AN APPOINTMENT: **MANJEET SINGH KHANBA**
M.A. M.(Lit) BSYA (HOM.) & (A.P.) (ADV. HERBALISM) AND NUTRI.) HOM. CONSULTANT & PRACTITIONER,
236, BLAGREAVES LANE, LITTLEOVER, DERBY. DE23 1PS, U.K.
Tel/FAX: 00 44 (0)+1332-72 72 42 Mobile: 00 44 (0)+7973-85 10 12
www.homoeopathichealthclinicderby.com Email : manjeetkhanba@aol.com

OPEN 7 DAYS
STRICTLY ON APPOINTMENTS

ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਮੌਸੀਕੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਕੇ.ਦੀਪ

ਜੇ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਠਾੜੂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਨਾਂ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਲਮ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨੀ ਹੋਣਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੇ.ਦੀਪ ਦਾ ਨਾਂ ਲਈਏ ਤਾਂ ਝੱਟ ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿੱਚ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਸਫਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੁਨਹਿਰੀ ਹਰਫ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੇ.ਦੀਪ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਸਰਸ ਗਵੱਈਏ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਿਖੇ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇ.ਦੀਪ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ ਗਾਇਕਾ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਾਈ ਮੋਹਣੇ ਤੇ ਪੋਸਤੀ ਦੇ ਮਜ਼ਾਹੀਆ ਤਖੱਲਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਮਿਆਮਾਰ ਦੇ ਰੰਗੂਨ, ਬਰਮਾ ਚ 10 ਦਸੰਬਰ 1940 ਨੂੰ ਜਨਮਿਆ ਕੇ.ਦੀਪ ਉਰਫ਼ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਠਾੜੂ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਐਤੀਆਣਾ ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਕੇ.ਦੀਪ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ

ਨਾਲ ਹੋਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਰਤ ਤੇ ਮਜ਼ਾਹੀਆ ਗਾਇਕ ਦੋਗਾਣਾ ਜੋੜੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ੋਹਰਤ ਖੱਟਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪਰਚਮ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਲੇਅਬੈਕ ਸਿੰਗਰਾਂ ਵਜੋਂ ਵੱਡਾ ਨਾਮ ਕਮਾਇਆ। ਕੇ.ਦੀਪ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ੀਚਰ ਫਿਲਮ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਭਾਖੜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ "ਮੇਲੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ" ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰੇ ਵਜੋਂ ਮੁਤਆਰਿਫ਼ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆ ਬਤੌਰ ਹੀਰੋ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਦਰਜੀਤ ਹਸਨਪੁਰੀ ਨੇ 1976 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਅਦਾਰੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਫਿਲਮਜ਼, ਬੰਬੇ ਦੀ ਧਰਮ ਕੁਮਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਦਾਜ਼' ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤਕ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਐੱਸ. ਮੋਹਿੰਦਰ ਨੇ ਕੇ. ਦੀਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਗਮਾਸਰਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਹੀਆ ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਆ ਜੋ ਮਿਹਰ ਮਿੱਤਲ ਤੇ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ 'ਤੇ

ਫਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ। 'ਹਮ ਛੁੱਤੇ ਵਕਤ ਕੋ ਫੁੱਤੇ ਤੇ ਮਨ ਜਾ ਮੋਟੇ ਨੀ'। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇ.ਦੀਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਜੋੜੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:-ਸੰਤੋ-ਬੰਤੋ, ਮੁਟਿਆਰ, ਰਾਂਝਾ ਇੱਕ ਤੇ ਹੀਰਾਂ ਦੋ' ਅਤੇ ਸੁਖੀ ਪਰਿਵਾਰ' ਵਰਗੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1981 ਚ ਬਣੀ ਦਾਜ ਫਿਲਮ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ "ਦਹੇਜ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਡੱਬ ਹੋਈ ਕੇ.ਦੀਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਮਜ਼ਾਹੀਆ ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਵਜੋਂ ਲੋਕ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਮੌਸੀਕੀ ਰੰਗ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ

ਸਮਕਾਲੀ ਗਾਇਕਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ। ਸੰਨ 1979 ਵਿੱਚ ਈ. ਐੱਮ. ਆਈ. ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਚਮਨ ਲਾਲ 'ਸੁਗਲ' ਕਾਂਸ਼ੀਰਾਮ ਗੁਲਾਮ, ਕੇ. ਦੀਪ, ਨੀਰੂ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਚਰਨਜੀਤ ਅਹੂਜਾ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ 40 ਮਿੰਟ ਦਾ ਲਾਈਵ ਕੰਸਰਟ 'ਸਟੇਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੇ. ਦੀਪ ਤੇ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ' ਦੇ ਨਾ ਹੇਠ ਐੱਲ. ਪੀ. ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਭਰਵੇਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਬਾਅਦ ਈ.ਐੱਮ ਆਈ.ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਹਾਸੇ ਅਤੇ ਚੁਲਬਲੇਪਣ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ

ਤੇ 'ਮਾਈ ਮੋਹਣੇ' ਦੀ ਮਜ਼ਾਹੀਆ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ "ਪੋਸਤੀ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ" ਨਾਂ ਦੇ ਐੱਲ. ਪੀ.ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਕੇ ਕੇ. ਦੀਪ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ। ਕੇ. ਦੀਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਮੀ ਗੀਤਕਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:- ਸਾਜਨ ਰਾਏਕੋਟੀ, ਜਸਵੰਤ ਸੰਦੀਲਾ, ਜਗਾ ਕੈੱਥ, ਅਵਿਨਾਸ਼ ਭਾਖੜੀ, ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀਆ, ਭੁੱਲਾ ਰਾਮ ਚੰਨ ਦੇ ਲਿਖੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਚ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਵਾਮ ਨੇ ਬੜਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ। ਕੇ. ਦੀਪ ਦੇ ਲਿਖੇ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਗੀਤ 'ਪੋਸਤੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ-ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਦੂਜਾ', 'ਚਾਅ ਅੱਲੁੜ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਮੁਕਲਾਵੇ ਦਾ', 'ਬੁੜਾ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਆਈ ਲਵ ਯੂ', 'ਸਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਜੀਜਾ ਕੁੱਟਵਾ ਤਾ', 'ਅਮਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾ ਆਜਾ', 'ਛੁੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਛੁੱਤੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਕਬੂਲਤਾਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਬੰਨਿਆ। 1981 ਵਿੱਚ ਈ.ਐੱਮ.ਆਈ. ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਅਹੂਜਾ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ "ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼" ਨਾਂ ਦਾ ਈ. ਪੀ. ਕੇ ਦੀਪ ਤੇ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ। ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਗਾਏ ਗੀਤ 'ਮੇਰਾ ਬੜਾ ਕਰਾਰਾ ਪੂਦਨਾ' ਤੇ 'ਰਾਤ ਕੱਟ ਕੇ ਡਰਾਈਵਰ ਤੁਰ ਜਾਣਗੇ'

ਦੋਗਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਮਣਾਂ ਮੂੰਹੀਂ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ:- ਰੋਗ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ', 'ਮਾਏ ਨੀਂ ਮੇਰੇ ਗੀਤਾਂ', 'ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤਾਂ', 'ਤੂੰ ਜੋ ਸੂਰਜ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ', 'ਪੁੰਨਿਆ ਦੇ ਚੰਨ ਨੂੰ', 'ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਜੀਹਦਾ ਨਾਮ ਮੁਹੱਬਤ ਗੁੰਮ ਹੈ ਗੁੰਮ ਹੈ' (ਕੇ. ਦੀਪ) ਤੇ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ 'ਜਦ ਪੈਣ ਕਪਾਹੀਂ ਫੁੱਲ ਵੇ' 'ਰਾਤ ਚਾਣਨੀ ਮੈਂ ਤੁਰਾਂ' 'ਚੀਰੇ ਵਾਲਿਆ' ਅਤੇ ਦੇਵਾਂ ਦਾ ਗਾਇਆ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇਰੇ ਤਰਕਾਲਾਂ' ਵਰਗੇ ਸੁਪਰਹਿਟ ਗੀਤ। ਸੁਪਰ ਸਾਉਂਡ ਵਰਗੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਚ 'ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੇ. ਦੀਪ 22 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ 80 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਗਿਆ ਆਪਣੀ ਧੀ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ। ਭਾਵੇਂ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਇਹ ਹਾਸਰਸ ਮਜ਼ਾਹੀਆ ਦੋਗਾਣਾ ਜੋੜੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਸਰੋਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੁਲਬਲੇ ਮੌਸੀਕੀ ਕਮੇਡੀਅਨ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ।

ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਚੌਧਰੀ ਮਾਜਰਾ (ਨਾਭਾ) 99886-27880

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਨਿਊਜ਼

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਨਿਊਜ਼

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖੀਏ?

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਥਾਨਿਕ ਉਚਾਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਢਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ: ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕਨੇਡਾ ਦਾ ਨਾਂ "ਕੈਨੇਡਾ" ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਇਹ "ਕਨੇਡਾ" ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ "ਜਪਾਨ" ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਜਾਪਾਨ ਲਿਖਣਾ ਅਤੇ ਬੋਲਣਾ ਵੱਡੀ ਕੁਤਾਹੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ-ਵਿਆਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਯਮ

ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਦੀਰਘ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਅੱਖਰ ਦੀ ਦੀਰਘ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਉਹ ਲਘੂ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ: ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਦਿਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਤੋਂ ਸਲਾਨਾ ਆਦਿ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਲੀ ਦੁਲਾਂ ("ਕੈ" ਦੀ) ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਕੰਨੇ ਦੀ ਦੀਰਘ ਮਾਤਰਾ ("ਜਾ" ਦੀ), ਦੋਵੇਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈਆਂ

ਹਨ ਪਰ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਲਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਅਜੇ ਵੀ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਮਾਉਣ ਲਈ ਕਨੇਡਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਕਨੇਡਾ ਕਹਿਣਾ ਵਧੇਰੇ ਅਸਾਨ ਹੈ। ਕਨੇਡਾ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਰਿਹਾ, ਉਹ ਤਾਂ "ਕੈਨੇਡਾ" ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚਲੇ ਕ ਅੱਖਰ ਦਾ ਵੀ ਖ ਜਿਹਾ ਬਣਾ ਕੇ "ਖੈਨੇਡਾ" ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਅਮੈਰਿਕਾ (Ameirca) ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ "ਅਮਰੀਕਾ" ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚਾਈਨਾ (Cihna) ਅਤੇ ਰੂਸੀਆ (Rusisa) ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਚੀਨ" ਅਤੇ "ਰੂਸ" ਹੀ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਭਾਵੇਂ ਸਿੰਗਾਪੋਰ (ਸ਼ਿਨਗਓਪੋਰਏ) ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ "ਸਿੰਘਾਪੁਰ" ਹੀ ਬੋਲਿਆ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਔਸਟ੍ਰੇਲੀਆ (Australia) ਨੂੰ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਹੌਲੈਂਡ ਨੂੰ ਕੰਨਾ ਪਾ ਕੇ "ਹਾਲੈਂਡ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕੇਵਲ "ਹਿੰਦ" ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਸਤੋ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ

ਵਿਲੱਖਣ ਜਿਹੇ ਨਾਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਦੇਸ਼ਾਂ/ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪਿੱਛੇ "ਸਤਾਨ (ਫ਼ਾਰਸੀ) ਅਤੇ ਸਥਾਨ (ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ) ਲਾ ਕੇ ਵੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ- ਥਾਂ/ਟਿਕਾਣਾ ਆਦਿ, ਜਿਵੇਂ: ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਦਾਗਿਸਤਾਨ, ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ, ਕਿਰਗਿਸਤਾਨ, ਤਾਜਿਕ-ਸਤਾਨ ਆਦਿ। ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੀ ਲਿਖੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਅਕਸਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣੀ

ਸ਼ਬਦ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ: ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਦਿ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਜਾਂ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਆਦਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਜੋੜ ਕੇ ਹੀ ਲਿਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ, ਲੰਗੜੇਆ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ। ਫੋਨ ਨੰ. 98884-03052.

ਸਚੈ ਮਾਰਗਿ ਚਲਦਿਆ ਉਸਤਤਿ ਕਰੇ ਜਹਾਨੁ ॥

ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਸਾਰੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਚਾਨਣ ਦਾ ਦੀਵਾ ਮੱਘਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਦਾ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਤੇ ਸੁੱਚੀ ਅਵਸਥਾ “ਸੱਚ” ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੱਚ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੱਚ ਸਦਕਾ ਬਣਦਾ ਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥
ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸੱਚ ਰੂਪ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਤੇ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਰੂਪੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੁਗਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਸਦਾ-ਬਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਸੱਚ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਸਤਤ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਲਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਝੂਠੀ ਸੱਚੀ ਸੋਭਾ ਲੋਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੋਭਾ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਖਾਤਰ ਉਹ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੋਭਾ ਖੱਟਣ ਖਾਤਰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਆਦਿਕ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਰ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਪਾਵਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁੱਖ ਉਸਤਤ ਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

**ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਿਆ ਨਾਹਿ ਜਿਹਿ ਕੰਚਨ ਲੋਹ ਸਮਾਨਿ ॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨਿ ਰੇ ਮਨਾ ਮੁਕਤਿ ਤਾਹਿ ਤੈ ਜਾਨਿ ॥
ੴ ॥**

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਦੀ ਵਡਿਆਈ
"ਸਚੁ ਓਰੈ ਸਭੁ ਕੇ ਉਪਰਿ ਸਚੁ ਆਚਾਰੁ ॥੫॥ ॥੫॥
(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗ 62)
ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਾਫ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੱਚ ਤੇ ਸੁੱਚੇ ਆਚਰਨ ਵਾਲੀ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਮੂੰਹੋਂ ਸੱਚ ਬੋਲਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਲਿਆਉਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੱਚਾ ਜੀਵਨ — ਇਕ ਅਮਲੀ ਰਾਹ
ਨਾਨਕ ਬੋੜੀ ਸਚ ਕੀ ਤਰੀਐ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਿ ॥

ਅੰਗ: ੨੦, ਮਾਂ ੧, ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ
ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਵਾਕ ਰਾਹੀਂ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਭਵ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਬੋੜੀ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਭਵ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚਾ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ:

ਲਾਲਚ, ਝੂਠ, ਧੋਖਾ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੱਚ ਆਧਾਰਿਤ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੱਚ ਦੇ ਅਸੀਮ ਬਲ ਕਾਰਣ ਅਨੰਦ ਤੇ ਨਿਰਭਉ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ 1 ॥
ਕਿਆ ਜੰਗਲੁ ਢੁਢੀ ਜਾਇ ਮੈ ਘਰਿ ਬਨੁ ਹਰੀਆਵਲਾ ॥

ਸਚਿ ਟਿਕੈ ਘਰਿ ਆਇ ਸਬਦਿ ਉਤਾਵਲਾ ॥

1 ॥

ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਸੋਇ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣੀਐ ॥

ਗੁਰ ਕੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ਮਹਲੁ ਪਛਾਣੀਐ ॥ 1 ॥

ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਾਵਨ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਜੰਗਲ ਖੰਗਾਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਜੇਕਰ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਵਸਾ ਲਈਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉਸ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੱਚ ਵਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਅਸਲ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਝੂਠ

ਦੀ ਓਟ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੱਚ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਖਦੇ ਹਨ ॥

**ਮੁਖ ਸਚੇ ਸਚੁ ਦਾੜੀਆ ਸਚੁ ਬੋਲਹਿ ਸਚੁ ਕਮਾਹਿ ॥
ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਂਹਿ ਸਮਾਂਹਿ ॥**

ਜਿਸ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਸੱਚ ਹੈ ਉਸਦਾ ਮੁੱਖ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਉਸਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਉਸਦੀ ਬੋਲ ਬਾਣੀ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ॥ ਕਿਉਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰੂਪੀ ਸਬਦੁ ਕਮਾ ਮਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚ ਵਸਾ ਲਿਆ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਅਸਲ ਤੱਥ ਬਣ ਦਾ ਹੈ ॥

ਸੱਚੇ ਰਾਹ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ

1. ਸੱਚਾਈ ਬੋਲਣਾ ਅਤੇ ਕਮਾਉਣਾ
— ਝੂਠੇ ਵਾਅਦੇ, ਨਕਲੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਵੈਰ-ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਸੱਚੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ।

2. ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮਤਾ
— ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾ ਮਨੁੱਖ ਹੰਕਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਨਿਮਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ

— ਸੱਚਾ ਜੀਵਨ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੰਮੂਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੱਚੇ ਮਾਰਗ ਦੀ ਸੋਭਾ ਜਹਾਨ ਵਿੱਚ
"ਸੁਚਿ ਹੋਵੈ ਤਾ ਸਚੁ ਪਾਈਐ ॥੨॥

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਮੁੱਖ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚ ਦੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੋਭਾ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਲੋਕ ਉਸਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਤਮਿਕ ਉਚਾਈ ਵੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਦੀ ਲੋੜ ਸਰਮੁ ਧਰਮੁ ਦੁਇ ਛੁਪਿ ਖਲੋਏ ਕੂੜੁ ਫਿਰੈ ਪਰਧਾਨੁ ਵੇ ਲਾਲੇ ॥
ਅੱਜ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੈਸੇ, ਇੱਜ਼ਤ

ਤੇ ਸ਼ੋਹਰਤ ਦੀ ਹੋੜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਕਲਯੁੱਗ ਦੇ ਪਸਾਰੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾ, ਲਾਭ ਤੇ ਲਾਲਚ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸੱਚੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੱਚ ਦੇ ਪੈਂਡਿਆਂ ਤੇ ਤੁਰਨ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਿਸਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਰਮ ਤੇ ਧਰਮ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਯੁੱਗ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਗਿਆਤ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਰੂਪੀ ਕੂੜ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੈ।

"ਸਚੈ ਮਾਰਗਿ ਚਲਦਿਆ ਉਸਤਤਿ ਕਰੇ ਜਹਾਨੁ ॥
ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਾਵਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਵਾਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੱਚੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜਿਉਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਪਾਵਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਸੱਚ ਦਾ ਰਾਹ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸ ਰਾਹ ਤੇ ਆਤਮਿਕ ਤਰੱਕੀ, ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਸੋਭਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਚਾਨਣ ਸਦਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

**ਮੁਖਿ ਝੂਠੈ ਝੂਠੁ ਬੋਲਣਾ ਕਿਉ ਕਰਿ ਸੂਚਾ ਹੋਇ ॥
ਬਿਨੁ ਅਭ ਸਬਦੁ ਨ ਮਾਂਜੀਐ ਸਾਚੇ ਤੇ ਸਚੁ ਹੋਇ ॥ (ਪੰਨਾ 56)**

ਆਉਂ, ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਤੋਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਸਾਡੀ ਉਸਤਤ ਕਰੇ ਬਲਕਿ ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਦਾ ਸਰੂਰ ਸਦੇਵ ਸਾਡੇ ਤਨ ਮਨ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ।

ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਦੀ ਖਿਆ

ਦਾਸ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਆਪਕ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
ਪੰਜਾਬ।

"ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗੇ ਪੈਸੇ: ਅਸਲੀ ਮਾਲਕ ਕੌਣ?"

(ਸੰਦੇਹਜਨਕ ਘਟਨਾ)
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਬੱਸ ਫੜੀ। ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਭੀੜ—ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹਰ ਦਿਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੀ। ਸੀਟ ਮਿਲਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਬੱਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੰਡਕਟਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਵਧਾ ਕੇ ਮੇਰੀ ਟਿਕਟ ਕੱਟੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਵਾਰੀ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਸਵਾਰੀਆਂ ਪਾਸੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਈ। ਉਸਦਾ ਪੈਰ ਮੇਰੇ ਬੂਟ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਬਗੈਰ ਮੁੜੇ ਦੇਖੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਗਈ। ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਅਗਲਾ ਸਟਾਪ ਉਸਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ, ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਵੱਲ ਗਈ। ਹੇਠਾਂ 500-500 ਦੇ ਦੋ ਨੋਟ ਪਏ ਸਨ।

ਭੀੜ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂ ਨੀਚੇ ਝੁੱਕ ਕੇ ਉਹ ਨੋਟ ਚੁੱਕ ਲਏ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੁਕਾਰਿਆ, “ਇਹ ਪੈਸੇ ਕਿਸਦੇ ਡਿੱਗੇ ਹਨ?”
ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਕਿ ਪੈਸੇ ਮੇਰੇ ਹਨ। ਕੰਡਕਟਰ ਨੇ ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਨੋਟ ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਲੈ ਲਏ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਉਸਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਥੋਂ ਮੈਂ ਪੈਸੇ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਉਹ ਉੱਥੋਂ ਦੂਰ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟ ਉਸਦੇ ਬੇਟੇ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿੱਗੇ ਹਨ, ਤੇ ਬੇਟਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਬੈਠਾ ਸੀ।
ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨਾ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਕੰਡਕਟਰ ਦੇ ਹਨ ਜਿਸਨੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਪੈਸੇ ਪਕੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਲਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ

ਪੈਸੇ ਕੰਡਕਟਰ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਪਕੜ ਕੇ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ।
ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੰਡਕਟਰ ਮੁੜ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ। ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਚਿੰਤਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ,
“ਪੈਸੇ ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।”

ਮੇਰੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੀ ਬੱਸ ਦੇ ਕੰਡਕਟਰ ਦਾ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਫ਼ੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਡਕਟਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੈਸੇ ਤੁਹਾਡੀ ਬੱਸ ‘ਚ ਡਿੱਗ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਅਗਲੇ ਸਟਾਪ ‘ਤੇ ਉਤਰ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਖੁਦ ਪਛਤਾਈ ਬੈਠੀ ਸੀ।

ਕੰਡਕਟਰ ਨੇ ਬੱਸ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਿਆ ਵੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ‘ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਬੇਟੇ ਦੀ ਇੱਕ ਜੇਬ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਡਿੱਗੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੀ ਜੇਬ ਦੇ ਪੈਸੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ “ਕੌਣ ਸੱਚ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ?” ਅਤੇ “ਕਿਸ

ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਝੂਠਾ ਸੀ?”
ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਸਟਾਪ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਕੰਡਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਲੈਣ। ਮੈਂ ਬੱਸ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਿਆ—ਪਰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ “ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਕਿਸਦੇ ਸਨ?”

ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਅੱਤਰੀ
ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਠਾਨਕੋਟ
pkattiiir@gmail.com

ਮੈਂ ਭੂਆ ਬੋਲਦੀ ਹਾਂ

“ਹੈਲੋ, ਕੌਣ ਬੋਲਦਾ ਹੈ? ਮੇਸ ਕਿ ਛਿੰਦਾ “ਮੈਂ ਭੂਆ ਬੋਲਦੀ ਹਾਂ ਜੈਤੋ ਤੋਂ। ਪੁੱਤ ਕਈ ਦਿਨ ਹੋਗੇ ਫੂਨ ਮਿਲਾਉਂਦੀ ਨੂੰ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਚੁਕਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਹੀ ਪਿਲਸਓਨ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਪਹਿਲਾ ਮੈਓ ਪੇਕੇ ਗੱਲ ਕਰ ਲਵਾਂ। ਫੇਰ ਪੈਸੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਸਦੀ ਹਾਂ। ਨਾਲੇ ਭਾਂਮੇ ਜਿੰਨੇ ਮਰਜੀ ਪੈਸੇ ਲੱਗ ਜਾਣ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰੁਗੀ। ਜੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਚਾਹ ਦੁੱਧ ਨਾ ਵੀ ਪੀਉਂਗੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਸੋਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਕ ਜਿਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਕੋਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਦਿਲ ਹੋਲਾ ਕਰ ਲਵਾਂ। ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਬਾਈ ਹੰਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਦਸ ਦਸ ਦਿਨ ਪੇਕੇ ਲਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀ। ਜੇ ਨਾ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਭਾਈ ਹੀ ਭੇਂ ਦਿੰਦੀ ਬਾਈ ਨੂੰ ਸਾਡਾ ਪਤਾ ਲੈਣ। ਬਥੇਰਾ ਕਰਦੀ ਸੀ ਭਾਈ ਵੀ ਸਾਡਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਦਾ ਬਾਈ ਮੁਕਿਆ ਹੈ ਹੁਣ ਉਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਚਾਰੀ ਆਪ ਹੀ ਬੇਵੱਸ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਸੁਣਦਾ। ਤੇ ਸੋਡੇ ਕੋਲੇ ਤਾਂ ਸੁਖ ਨਾਲ ਟੈਮ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਸੁਣਦਾ। ਭਾਈ ਬਾਹਲੇ ਕੰਮ ਹੈ ਸੋਨੂੰ ਤਾਂ _____ ਸੱਤਰ ਅੱਸੀ ਸਾਲਾ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਲੇ ਦੰਦਾ ਵਾਲੀ ਗੋਰੇ ਨਿਛੋਹ ਰੰਗ ਦੀ ਬਿਰਧ ਮਾਈ ਕਈ ਵਾਰੀ ਹੱਥ ਚ ਦੋ ਦਾ ਜਾ ਪੰਜ ਦਾ ਫਟਿਆ ਜਿਹਾ ਨੋਟ ਫੜੀ ਮੇਰੇ ਪੀ ਸੀ ਓ ਤੇ ਫੋਨ ਕਰਨ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਨੰਬਰ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ। ਬਠਿੰਡੇ ਮਿਲ-ਦੇ ਕਾਕਾ ਦੇ ਦੂਏ ਸਿਫਰ ਸਾਤਾ ਤੀਆ ਸਾਤਾ ਖੇਰੇ ਨੋ ਹੈ ਪਿਛੇ। ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਬਾਈ ਨੇ ਆਪ ਲਿਖਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਫੂਨ ਨੰਬਰ ਅੱਠ ਸਾਲ ਹੋਗੇ ਕਾਗਜ ਤੇ। ਹੁਣ ਤੇ

ਕਾਗਜ ਵੀ ਪਾਟ ਗਿਆ। ਪੁੱਤ ਮੂਹਰੇ ਦੂਆ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਨਾ? ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਅਕਸਰ ਪੁੱਛਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡੇ ਦੇ ਨੰਬਰ ਸੱਤ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮੈਂ ਬਿਨਾ ਆਖੇ ਹੀ ਦੂਆ ਲਾ ਲੈਂਦਾ। ਘੰਟੀ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਕੋਈ ਫੋਨ ਨਾ ਚੁੱਕਦਾ। ਮਾਈ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਰੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੇ ਘਰੇ ਉਸਦੀ ਭਾਬੀ ਇੱਕਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕਲੀ ਦਾ ਜਦੋਂ ਜੀ ਡੁਬਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕੋਠੀ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲਾਕੇ ਬਾਹਰ ਗੇਟ ਮੂਹਰੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਮੰਜੀ ਤੇ। ਇਸ ਲਈ ਦਿਨੇ ਕੋਈ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ। ਤੇ ਅੱਜ ਉਹ ਪੈਨਸਓਨ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਧੀ ਫੋਨ ਕਰਨ ਆ ਗਈ। ਤੇ ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਫੋਨ ਵੀ ਝੱਟ ਮਿਲ ਗਿਆ। “ਹੋਰ ਭਾਬੀ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ। ਠੀਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ? ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਮੇਸਓ ਦਾ ਮੰਡਾ ਵੀ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਅਫਸਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਖੋਣੀ ਕੋਣ ਦਸਦਾ ਸੀ ਪਰਸੋ। ਤੇਰੀ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਭੋਗ ਤੇ ਗਈ ਸੀ ਗੋਨੇ ਆਏ। ਮੈਨੂੰ ਸੀ ਚਲੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਾਂ ਮਿਲੂ ਪੇਕਿਆਂ ਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਕੋਈ ਨਾ ਬਹੁਤਿਆ ਓਥੇ। ਸੋਡੇ ਕੋਲੇ ਵੇਹਲ ਕਿੱਥੇ? ਪਿੰਡੇ ਵੱਡੇ ਬਾਈ ਕੇ ਆਏ ਸੀ ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਸੇਮੇ ਦੇ ਮੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ। ਅਖੇ ਬਹੁਤਾ ਕੱਠ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇੱਕੋ ਬੱਸ ਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਂਦੇ ਨਾ ਭੈਣ ਆਈ ਤੇ ਨਾ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਂ ਆਇਆ। ਜੁਆਕਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਉਣਾਂ ਕੀ ਸੀ। ਹਾਹੋ ਭਾਈ ਜਦੋਂ ਭੈਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਤਾਂ ਭੂਆਂ ਨੂੰ ਕੋਣ ਪੁਛਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਲੂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਬਸ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਜੁਆਕਾ ਦੇ ਮਗਰ ਹੀ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਤੇ ਸਹੁਰੇ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੇ ਸਾਲੇ, ਸਾਲੀਆਂ ਤੇ ਸਾਲੇਹਾਰਾ ਹੀ ਦਿੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਸ ਸਹੁਰਾ ਹੀ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਬਣੇ

ਪਏ ਹਨ ਤੁਹਾਡੇ। ਘਰੇ ਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਲੈਦਾ। ਅਖੇ ਬੀਜੀ ਤਾਂ ਉਈ ਬੋਲੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਸਾਰਾ ਦਿਨ। ਬੀਜੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਸ ਆਪਣੀ ਧੀ ਹੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਗਲਗਿਉ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਾਂ ਦੀ ਸੁੱਧ ਲਓ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਧੀ ਨੂੰ ਕਿਉ ਯਾਦ ਕਰੇ। ਨਾਲੇ ਧੀ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਦੇ ਪੁੜਾ ਵਿਚਾਲੇ ਫਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਘਰੋਂ ਵੀ ਤੰਗ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕੋਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਨਹੀਂ ਸਿਆਣਦੇ ਉਸ ਨੂੰ। ਤੇ ਸੋਹਰੇ ਘਰ ਵੀ ਕੱਪੋਂ ਹੋਲੀ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ। _____ ਮੈਂ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲੱਗੇ ਮੀਟਰ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ। ਬੱਤੀ ਰੁਪਏ ਸੱਤਰ ਪੈਸੇ। ਫਿਰ ਮਾਈ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲੱਗੀ ਨੇ ਚਿੜ ਚਿੜ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਲੰਬੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਸੋਚਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਇਹਨਾ ਦੇ ਸਾਹ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਪਰਸੋ ਵੀ ਇੱਕ ਮਾਈ ਜਿਉ ਲੱਗੀ ਧੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਮਾਰਨ ਉੱਘ ਪਤਾਲ ਦੀਆਂ। ਸਾਰੇ ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਚੁਗਲੀਆਂ ਕਰੀ ਗਈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਬਾਈ ਰੁਪਈਏ ਹੋਗੇ ਤਾਂ ਵੀਹ ਦਾ ਨੋਟ ਸੁੱਟ ਕੇ ਔਹ ਗਈ ਅਖੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਲੁੱਟ ਮਚਾ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਸੋਚ ਕੇ ਮੈਂ ਮਾਈ ਨੂੰ ਇਸਓਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਈ ਪੈਤੀ ਰੁਪਈਏ ਹੋ ਗਏ ਬਸ ਕਰ। ਕਹਿੰਦੀ ਮੈਂ ਪੇਕਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਤੂੰ ਪੈਸਿਆ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ ਤੇ ਆਹ ਚੱਕ ਸੋ ਦਾ ਨੋਟ। ਬਾਕੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਕਾਫੀ ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ ਸੁਣਾ ਰਹੀ ਸੀ ਸਾਇਦ ਆਵਦੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ। “ਨਾ ਸੋਨੂੰ ਸਓਰਮ ਨਾ ਆਈ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਵੀ ਧੀ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ। ਅਖੇ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ। ਪਰਾਹੁਣਾ ਹੀ ਕੱਬਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ?। ਚੰਦਰਓ ਤੁਸੀਂ ਮਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੀ ਬੰਨ ਦਿੱਤਾ। ਅਖੇ ਖਬਰਦਾਰ ਜੇ ਤੂੰ ਫੂਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ। ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਹੀ। ਜੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਦੇ ਕੋਣ ਜਾਊ। ਤੁਸੀਂ ਧਿਆਣੀ ਨਾਲ ਅੜੀਆਂ ਲਾ ਲਈਆਂ। ਸੋਨੂੰ ਰਤਾ ਵੀ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਆਈ ਓਥੇ ਨੱਚਦਿਆਂ ਨੂੰ। ਚਲੇ ਫਿਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦੜ੍ਹ ਵੱਟ ਗਏ। ਤੇ ਸੇਮੇ ਦੇ ਮੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਵੀ ਧੀ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ। ਸੋਨੂੰ ਭੈਣ ਤੇ ਤਾਂ ਤਰਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਪਰ ਮਾਂ ਤੇ ਤਾਂ ਤਰਸ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਦੋਹਤੇ ਦੋਹਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਦਾ ਕਿਵੇਂ ਕਾਲਜਾ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੋਊ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਜਰ ਨੇ ਅਕਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਤੁਸੀਂ ਚਾਰੇ ਟੋਰੇ ਛੱਡਕੇ ਬਰਾਤ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰੀਕੇ ਕਬੀਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਡਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮੂੰਹ ਮਿੱਟੀ ਮਲ ਲਈ। ਏਹੋ ਜਿਹੇ ਬੇਗੈਰਤ ਤੁਹਾਡੇ ਸਹੁਰੇ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਤੁਰ ਪਏ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਪਹਿਲਾ ਧੀ ਜਵਾਈ ਨੂੰ ਲਿਆਉ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਬਰਾਤ ਚੜ੍ਹਾਓ। ਪਰ ਉਹ ਕਿਉ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾ ਦੀਆਂ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹ ਮੱਚੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਹਨਾ ਦੀ ਹੀ ਪੂਛ ਪੂਛ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। _____ ਹੁਣ ਮਾਈ ਦਾ ਤਵਾ ਕਾਫੀ ਗਰਮ ਸੀ। ਤੇ ਧੰਨ ਉਸ ਬੰਦੇ ਦੇ ਫੋਨ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਾਈ ਦੀਆਂ ਕਰਾਰੀਆਂ ਕਰਾਰੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਜਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਸਓਰਮ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡੈਡੀ ਜੀ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਮੈਂ ਵੀ ਮੇਰੀ ਭੂਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੰਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਵੀ। ਪਰ ਮੈਓ ਹੀ ਘੋਲੂ ਵੱਟ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਮਾਈ ਦੇ

ਜਾਣ ਤੇ ਬਾਦ ਮੈਂ ਵੀ ਭੂਆ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਾਂਗਾ ਤੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਵੀ। ਭੈਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਰੋਂ ਹੀ ਕਰਿਆ ਕਰਾਂਗਾ। ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰੀ ਦਾ ਮੇਰੇ ਬਿਨਾ ਹੈ ਵੀ ਕੋਣ। ਮੈਂ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਭਰਾ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਪੇਕਾ ਹਾਂ। ਮੰਮੀ ਚਾਹੇ ਦੀਦੀ ਨਾਲ ਰੋਂ ਗੱਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਵੀ ਤਾਂ ਫਰਜਓ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਭੂਆ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੱਚੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਅਕਲ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅੱਚਵੀ ਜਿਹੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ।

“ਨਾ ਜੇ ਦੋ ਭਰਾ ਜਾ ਕੇ ਭੈਣ ਭਣਵਈਏ ਨੂੰ ਮਨਾ ਲਿਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਸੋਡਾ ਕੀ ਘੱਸ ਜਾਂਦਾ। ਸੋਡੀ ਸਓਨ ਚ ਕੀ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਸੇ ਚਾਚੇ ਤਾਏ ਮਾਮੇ ਮਾਸਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ। ਸਓਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਵੀ ਤਾਂ ਤਮਾਸਓ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਭੈਣ ਭੂਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹਿਚਾਣਦੇ। ਕਲੂ ਨੂੰ ਸੋਡੇ ਜੰਮੇ ਵੀ ਇਹੀ ਕੁਝ ਕਰਨਗੇ। ਇਹਨਾ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਧੀ ਦੀ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਪੁਛਣੀ। ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਰੋਇਆ ਕਰੋ ਗੇ ਅੱਖਾਂ ਚ ਘੱਸੁੰਨ ਦੇਕੇ। ਨਾ ਗੱਲ ਸੁਣ ਜੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਜਿਉਦਾ ਹੰਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਧੀ ਨੂੰ ਰੁਸਣ ਦਿੰਦਾ। ਉਸਨੇ ਤਾਂ ਬਰਾਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੜ੍ਹਣਾ ਧੀ ਜਵਾਈ ਬਿਨਾ।

ਉਸ ਤੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਸਾਡਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਢਿੱਲਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਕੀ ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਕੋਈ ਤਿਲ ਫੁੱਲ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਅੱਖਾ ਕੱਢਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਭੈਣ ਦੀ ਸੱਸ ਬੀਮਾਰ ਸੀ ਤਾਂ ਨਾ ਹਸਪਤਾਲ ਚ ਰਾਤ ਕਟਵਾਈ ਤੇ ਨਾ ਮੀਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਠਹਨਾ ਦੇ ਜੰਮਣੇ ਮਰਨੇ ਤੇ ਜਾਣਾ ਪਊ। ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹਮੇ-ਸਓ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਓ ਪਾਸਾ ਵੱਟਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਬਈ ਦੋ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਸੱਚ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੇਕੇ ਹੰਦੇ ਮਾਵਾਂ ਨਾਲ। ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਭਤੀਜੇ ਹੋਏ। ਭਤੀਜੇ ਤੀਜੇ ਹੀ ਹੰਦੇ ਹਨ। ਪੁੱਤ ਸਿਆਣੇ ਬਣੋ। ਅੜੀਆਂ ਛੱਡ ਦਿਉ। ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਆਂਦਰਾਂ ਨਾ ਕਲਪ-ਉ। ਮਾਂ ਜਨਮ ਦਾਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਲਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਦੇ ਸੁਖੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਸੋਡੇ ਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰੀ ਹੱਥ ਲਾਏ ਤੇ ਹੱਥ ਤੋ ਤੇ ਜੀ ਜੀ ਕੀਤਾ ਕਿਸ ਕੰਮ ਦਾ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਦੁਖੀ ਕਰੀ ਗਏ ਤਾਂ। ਮਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਕਿਉ ਦੁਖਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਪਿਉ ਦਾ ਸਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਕੀ ਫਲ ਮਿਲੂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਂਤੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਚੰਗਾ ਪੁੱਤ ਜਿਉਂਦੇ ਵੱਸਦੇ ਰਹੋ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਫਰਜ ਸੀ। ਤੇ ਮਾਈ ਨੇ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਹੱਸਦੀ ਹੱਸਦੀ ਤਿਰਵੰਜਾ ਰੁਪਈਏ ਦੇ ਕੇ ਮਾਈ ਚਲੀ ਗਈ। ਮਾਈ ਦੇ ਚੇਹਰੇ ਤੇ ਪੂਰਾ ਸਕੂਨ ਸੇ। ਮਨ ਹੋਲਾ ਸੀ। ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਮਾਈ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਸੀ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬੇਚੈਨ ਕਰ ਗਈ। ਮੇਰੀ ਭੂਆ ਵੀ ਏਦਾ ਹੀ ਤੜਫਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪੇਕਿਆ ਦੇ ਫੋਨ ਨੂੰ। ਮੇਰੇ ਡੈਡੀ ਜੀ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਮੈਂ ਝੱਟ ਮੇਰੀ ਭੂਆ ਦਾ ਨੰਬਰ ਮਿਲਾਉਣ ਲੱਗਦਾ ਹਾਂ।

ਰਮੇਸ ਸੋਠੀ ਬਾਦਲ
ਮੋ 98 766 27 233

ਮੀਤ ਅੱਜ ਘਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਪੱਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਗਿਆ ਸੀ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਬਸ ਦੀ ਉਡੀਕ ਚ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਪਿੰਦਰ ਵਰਗੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਿਆ ,ਪਲ ਵਿਚ ਹੀ ਬੀਤਿਆਂ ਸਮਾਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਘੁੰਮ ਗਿਆ ,ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਪਿੰਦਰ ਹੀ ਹੈ ਮੇਰੀ ਪਿੰਦਰ, ਸੌਦੇ ਵਾਲਾ ਝੋਲਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰੱਖ ਵਾਹੋਦਾਗੀ ਉਸ ਮੁਟਿਆਰ ਕੋਲ ਜਾ ਖੜਾ ਹੋਇਆ , "ਹਾਏ ਵੇ ਮੀਤ ਤੂੰ, ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਹੋਗੇ ਕਦੀ ਦਿਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ , ਕੀ ਕਰਦਾ ਅੱਜਕਲ? ਹੋਰ ਸੁਣਾ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਵੇਂ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਮਾਂ

ਬਾਪ ਵੀਰ ਸਭ ,ਹਾ ਸੱਚ ਵਿਆਹ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੱਦਿਆ ਤੂੰ, ਉਲੂਮਾ ਤੇਰੇ ਸਿਰ,ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਬਾਹਲਾ ਖਾਂਦੀ ਸੀ,ਚਲ ਮੇਰੀ ਬੱਸ ਆ ਗਈ ,ਕਦੀ ਫੋਨ ਫਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰ "ਏਨਾ ਕਹਿ ਮੀਤ ਨੂੰ ਨੰਬਰ ਫੜਾ ਓਹ ਗਈ ਓਹ ਗਈ ....

ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੀਤ ਸੁੱਤਾ ਨਹੀਂ,ਉਹ ਤਾਂ ਹੋਰ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਪਿੰਦਰ ਨਾਲ ,ਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਅੰਦਾਜਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੀਤ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਸਮਝੀ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹਿੰਮਤ ਕਰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ

ਰਖੇਲ

ਦੱਸੀ,ਪਿੰਦਰ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਉਦਾਸ ਸੀ,ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਕਦੇ ਇੱਕ ਗਹਿਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਚ ਬਦਲ ਗਈ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ,ਹਰ ਗੱਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਕਰਨੀ,ਮੀਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨਾਲ ਘੱਟ ਹੀ ਬਣਦੀ ਸੀ ਸਮਝੋ ਅੱਡ ਹੀ ਸਨ ,ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਮੀਤ ਨੂੰ ਪਿੰਦਰ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਜਨਮ ਬਰਾਬਰ ਸੀ,ਪਿੰਦਰ ਨਾਲ

ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਮੀਤ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਤੇ ਦਿਨ ਕਦੇ ਛਿਪ ਜਾਂਦਾ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਦਾ । ਮੀਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਸਵੇਰ ਸਾਰ ਹੀ ਮੀਤ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਕਲੋਸ਼ ਪਾਂ ਬਹਿ ਗਈ ,ਪਿੰਦਰ ਨੇ ਮੀਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਵਾਸਤਾ ਦੇ "ਮੈਂ ਹਾਂ ਨਾ ਤੇਰੇ ਲਈ ,ਤੇਰੇ ਨਾਲ " ਏਨਾ ਕਹਿ ਥੋੜ੍ਹਾ ਮੂਡ ਸਹੀ ਕਰਵਾ ਵਿਆਹ ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।ਪਰ ਮੀਤ ਅਜੇ ਵੀ ਥੋੜਾ ਚਿੰਤਾ ਚ ਸੀ ਏਸੇ ਲਈ ਪਿੰਦਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਲਗਾ ਲਿਆ ਅਜੇ ਪਿੰਦਰ ਸਮਝਾ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਸਹੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਕਿਉਂ ਏਨਾ

ਸੋਚਦਾ ਤੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਕਰ ' ਹੈਗੀ ਆ ਨਾ ਮੈ' ਅਜੇ ਪਿੰਦਰ ਏਨਾ ਬੋਲ ਹੀ ਰਹਿ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ਗਨ ਦੀ ਰਸਮ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਮੀਤ ਨੇ ਮਜਬੂਰੀ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਮਾਜ ਹੈ ਸਭਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਤਾਂ ਘਰਵਾਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਗਨ ਪਾਉਣਾ ਪੈਣਾ , ਪਿੰਦਰ ਹੱਥੋ ਮੋਬਾਈਲ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਜੇਕਰ ਸਮਾਜ ਦਾ ਏਨਾ ਹੀ ਡਰ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ....

ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਕਿ ਘਰਵਾਲੀ ਘਰਵਾਲੀ ਹੀ ਰਹਿਦੀ ਹੈ ਬੇਸ਼ਕ ਮੁੰਹੋਂ ਨਾ ਬੋਲੇ ਅਤੇ ਘਰੇ ਬਾਹਰ

ਬਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬੇਸ਼ਕ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਬਾਹਰ ਦੀ ਔਰਤ ਸਿਰਫ ਰਖੇਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਰਖੇਲ।

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ
ਮੁੰਬਈ
ਫੁਟਸਾਐਪ - 9769186791

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ, ਕਿਉਂ, ਕਿਵੇਂ ਆਦਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ: ਮਾਸਟਰ ਪਰਮਵੇਦ

ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਗਰੂਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਲਦ ਲੈ ਕੇ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ । ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਗਰੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਸਮੇਤ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬਲਦ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦਸਦਾ ਹੈ, ਇਕੱਠ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ । ਔਲਾਦ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ,ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਠੀਕ ਹੋਣ ਬਾਰੇ । ਘਰ ਵਿੱਚ ਦੱਬੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ।

ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਲਦ ਮਾਲਕ, ਬਲਦ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਸੰਕੇਤ ਰਾਹੀਂ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਲਦ ਮਾਲਕ ਬਲਦ ਨੂੰ ਡੰਡੇ , ਰੱਸੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਇਹ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਭੇਜਦਾ ਹੈ । ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਸਥਾਨਕ ਇਕਾਈ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਿਟਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ,ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਕਰਾਮਾਤੀ ਬਲਦ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ।

ਥਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਕੋਲ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਗਲਤ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਬਲਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਲਦ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ । ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਬਲਦ ਨੇ ਸਹੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਬਲਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬੋਲਿਆ , " ਅਬ ਤੋਂ ਮਾਨਤੇ ਹੋ ਨਾ ਹਮੇ ਵੀ ਕੁਝ ਦੇ ।" ਮੈਂ ਕਿਹਾ, " ਥੋੜਾ ਚਿਰ ਹੋਰ ਰੁਕੋ "। ਏਨੇ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸੀ ਅਤੇ ਬਲਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਲਦ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸਟੇਸਨ ਪਾਰ ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਬਸਤੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ । ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਾਡੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਪੱਲੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਲਦ ਰਾਹੀਂ ਭਵਿੱਖ ਜਾਣ ਰਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈ ।

ਲਾਈ । ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਬਲਦ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਜਾ ਛੁਹਿਆ । ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ , " ਬਲਦ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਸਭ ਕੰਮ ਰੱਸੇ ਤੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ । ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਬਲਦ ਨਹੀਂ , ਬਲਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬੰਦੇ ਜਾਣਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ । ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਬਲਦ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਕਰਵਾ ਸਕਿਆ । ਇਸਦੀ ਸੱਚਾਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ । ਸੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੀਆਂ ਚਾਰੇ ਸ਼ਨਾਖਤਾਂ ਗਲਤ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ । ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਸਟਰ , ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਥਾਂ ਚਮਕੌਰ ,ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਅਧਿਆਪਕ , ਪ੍ਰੈਸ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੀ ਥਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਹੈ । ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਝੱਟ ਚਲਾਕ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲਾਈਆਂ ਅਖੌਤੀ ਚਮਤਕਾਰੀ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਿੰਮ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰਾਮਾਤੀ ਦੁੱਧ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਪਰ ਭੱਜ ਲੈਂਦੇ ਨੇ । ਜੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਫਲਾਣਾਂ ਬਾਬਾ ਖੰਭ ਲਾ ਕੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਲਾਣੇ ਨਲਕੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਚਮਤਕਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਾਈਲੱਗ ਲੋਕ ਉਸ ਪਾਸੇ ਹੀ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ,ਜੇ ਕੋਈ ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣਾ ਕਹਿ ਦੇਵੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਲੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਦੱਬਿਆ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ/ ਬੇਔਲਾਦ ਦੇ ਔਲਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ / ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧੇਗਾ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕਈ ਲੋਕ ਅਪਣੇ , ਗੁਆਂਢੀ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਬਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ । ਜੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਲੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਰਿਧੀਆਂ -ਸਿਧੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਤੇ ਲਾਈਲੱਗ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ । ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ , ਤਰਕ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਲਾਈਲੱਗਤਾ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੇ ਨੇ । ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ । ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹਿਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸੱਚਾਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਸਾਇੰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ,ਕਾਲਜਾਂ ,ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ

ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸੱਚ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਣ ਸਕੇ ਤੇ ਲੋਕ ਅਪਣੀ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਵਿਹਲੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ । ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ, ਕਿਉਂ, ਕਿਵੇਂ ਆਦਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਣ ਸਕਣ।"

ਬਲਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਬਲਦ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚਮਤਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸਭ ਕੁੱਝ ਚਲਾਕੀ ਤਹਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਚਮਤਕਾਰੀ ਬਲਦ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆ ਗਏ ।

ਇਸ ਬਲਦ ਦੇ ਕਰਾਮਾਤੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਗਰਮ ਸੀ । ਬਲਦ ਦੇ ਕਰਾਮਾਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਇੱਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਜਦ ਇਹ ਅਫਵਾਹ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਾਥੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਾਰ ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਬਸਤੀ ,ਜਿੱਥੇ ਬਲਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਠਹਿਰਦਾ ਸੀ, ਜਾ ਕੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ ਡਾ. ਰੇਖੀ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁੱਛਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਬਲਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਗਏ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਲਦ ਕੀ ਕੁੱਝ ਦੱਸਦਾ ਹੈ । ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋਗੇ ਇਹ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਦੱਸਦਾ ਹੈ । ਮੈਂ ਬਲਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਸਨਾਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ । ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਬਲਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਨਾਖਤ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਬਲਦ ਨੂੰ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ

ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ । ਬਲਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਮੈਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ । ਬਲਦ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਜਾ ਜੀਭ

ਮਾਸਟਰ ਪਰਮਵੇਦ
ਜੋਨ ਜਥੇਬੰਦਕ ਮੁਖੀ
ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ
ਅਫ਼ਸਰ ਕਲੋਨੀ ਸੰਗਰੂਰ
9417422349

ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਇਕੁਆਲਟੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿੰਟਰ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਯੂ ਕੇ
ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ: ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ,
ਚੇਅਰ, ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਇਕੁਆਲਟੀ ਗਰੁੱਪ
ਦਸੰਬਰ 2025

ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਇਕੁਆਲਟੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ, ਚੇਅਰ ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੈਕਰਟਰੀ ਅਤੇ ਫਾਊਂਡਰ ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਰਾਮ ਪਰਕਾਸ਼ ਲਾਖੌਂਡੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ, 6 ਦਸੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਰਵੀਦਾਸੀਆ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ, ਜੈਸਮੰਡ ਰੋਡ, ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ 2025 ਵਿੰਟਰ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਰਿਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ — ਯਾਨੀ ਡਾ. ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਪਰਿਨਿਰਵਾਣ ਦਾ ਦਿਨ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕਾਰ, ਆਰਥਿਕ ਵਿਦਵਾਨ, ਨਿਆਂਪਤੀ, ਸਮਾਜ ਸੰਸੋਧਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਦੇ ਕਈ ਕਾਊਂਸਿਲਰ, ਇਕੁਆਲਟੀ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਸਮਾਜਕ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮੁੱਲ ਭਰਪੂਰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ, ਗੰਭੀਰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਏਕਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ।

ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਕੰਮ, ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਅਦਵਿਤੀਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ — ਸਿੱਖਿਆ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਸਮਾਜਕ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ — ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ। ਤਿੱਖੇ ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਉਹ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਗਾਰਿਕ ਅਜ਼ਾਦੀਆਂ, ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਗੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਬਣੇ। ਮੁੱਖ ਵਕਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਚੰਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੇ। ਵਕਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਵਰਗੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨੈਤਿਕ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ। ਤੇਜਿੰਦਰ ਨੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਿਰਫ਼ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ “ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਕਾਂਸਟੇਬਲ” ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਵਕਤਾ: ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਚੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ,

ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਸਿਟੀ ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ: ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਪੈਟ ਸੀਮਨ ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਕ੍ਰਿਸਟੀਨ ਥਾਮਸ ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਮਾਇਆ ਅਲੀ ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਸੇਈ ਅਗਬੇਲਾ ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਅਮੀਰਜੀਤ ਕੌਰ ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਰਾਮ ਲਾਖੌਂਡੀ (ਫਾਊਂਡਰ, ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਇਕੁਆਲਟੀ ਗਰੁੱਪ) ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਚੇਅਰ, ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਇਕੁਆਲਟੀ ਗਰੁੱਪ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੇ ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਦੇ ਨਿਆਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲੀਅਤ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ: ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਚਿੰਤਕ ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਇਕੁਆਲਟੀ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਡਾ.

ਅਮਰਿਕ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਹ ਸਭ ਨੇ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਫੋਲੇਸ਼ਿਲ ਰੋਡ ਤੋਂ: ਮਿਸਿਜ਼ ਅਨੀਤਾ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਹੋਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੈਂਬਰ: ਗੁਰਚਰਨ ਰਬੀਦਾਸ, ਜਗਜੀਵਨ ਦਾਸ, ਡਾ. ਮਦਨ ਲਾਲ, ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ, ਜਗਦੀਸ਼ ਬੰਗਾ, ਦੌਲਤਾ ਬਾਲੀ। ਇਕੁਆਲਟੀ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰ — ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟੀਮਵਰਕ ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮਿਸਿਜ਼ ਜੱਸਲ, ਹਰਸੂ ਸੈਣੀ (ਸੈਟਅਪ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ), ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅਮੀਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਅਸ਼ੋਨੀ ਕੁਮਾਰ — ਸਭ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਬੇਮਿਸਾਲ ਰਿਹਾ। ਇਕਤਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਮਾਨ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਿਮਨ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਸਮਾਨਤਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਕੱਠ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਉਦੇਸ਼: 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਕੁਆਲਟੀ ਡੇ ਮਨਾਉਣਾ “ਸਿੱਖੋ, ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੋ, ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਵੋ” ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਕੁਆਲਟੀ ਡੇ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਵਕਾਲਤ ਚੇਅਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ “ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਨੂੰ ਇੱਜ਼ਤ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹਾਂਗੇ।” — ਕਾਊਂਸਿਲਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਚੇਅਰ, ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਇਕੁਆਲਟੀ ਗਰੁੱਪ

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ
ਨਿਊਜ਼

ਰਹਸਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ

ਵੈਨਕੂਵਰ, (ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ) ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜੌਰਜ਼ ਦੇ ਲੰਘਦੇ ਮਹਾਕੋ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਰਹੱਸਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੈਂਕੜੇ ਮੱਛੀਆਂ ਮਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ

ਮਗਰੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਮਾਮਲਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਵੱਲੋਂ

ਉਕਤ ਦਰਿਆ ਨੇੜਿਓਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਰੰਗ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਦਬੂਦਾਰ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਿਸ

ਉਪਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂਚ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨਾ ਫੜਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ

ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ, ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ ਜਨਮ ਬੀਵਾਰਾਮ ਜੀ ਸਿਕਪਾਲ ਤੇ ਮਾਤਾ ਭੀਮਾਬਾਈ ਸਿਕਪਾਲ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1891 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੁਹਾਵੂ, ਹੁਣ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨਗਰ (ਮੱਧ-ਪ੍ਰਾਂਤ,ਅੱਜ ਦੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਦੀ ਛਾਉਣੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਪਿਤਾ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਸਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ 14ਵੀਂ ਸੰਤਾਨ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਤਨਾਗਰੀ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਅੰਬਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਸੀ। ਦਲਿਤ ਮਹਾਰ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਛੂਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫੌਜ ਲਈ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ 1894 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ। ਪਰਿਵਾਰ ਸਿਤਾਰਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਸੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ, ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਬਲਰਾਮ,ਆਨੰਦਰਾਓ ਤੇ ਭੀਮਰਾਓ ਤੇ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਮੰਜੁਲਾ ਤੇ ਤੁਲਸਾ ਹੀ ਬਚ ਸਕੇ ਭਾਵੇਂ ਭੀਮ ਰਾਓ ਦਾ ਉਪਨਾਮ ਸੁਕਪਾਲ ਸੀ ਪਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਰਤਨਾਗਰੀ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਅੰਬਾਦਾਵੇ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੰਜ ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ ਭੀਮ ਰਾਓ ਹੀ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵੀ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਜੁਲਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਸੁੱਘ ਪਈ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਬੁ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਥੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਬੋਧੀ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦੇ ਮੋਢੀ ਸਨ। ਮਰਾਠੀ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਭਾਵ ਆਦਰਯੋਗ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ, ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹਾਨ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਡਾਕਟਰ ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਅਮਰ ਰਹੇ। ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜਿੰਦਾਬਾਦ !

ਸਮਾਜ ਵੀਰਲੀ ਨਿਊਜ਼

ਬਹੁਤ ਛੁਆਂਢਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ,ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ,ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਬੰਦੇ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਧਾਰ ਬਣਾਕੇ ਪਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਕਸਰ ਸਕੂਲ ਦਾ ਚਪੜਾਸੀ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਚਪੜਾਸੀ ਛੁੱਟੀ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪਿਆਸੇ ਹੀ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦੇ

ਸਨ। ਇਸ ਤੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ "ਨੋ ਪੀਅਨ ਨੋ ਪਾਨੀ" ਦਾ ਸਲੋਗਨ ਬਣਾਇਆ। ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਡਾਇਬਿਟੀਜ਼ ਰੋਗ ਤੋਂ ਪੀੜਿਤ ਸਨ 6 ਦਸੰਬਰ 1956 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਅਤੇ ਰਮਾਬਾਈ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਯਸਵੰਤ ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦਾ

ਜਨਮ 12 ਦਸੰਬਰ 1912 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਵੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਕੁਨ, ਅਖਬਾਰੀ ਸੰਪਾਦਕ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ,ਅੰਬੇਦਕਰਵਾਦੀ ਬੋਧੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਕਾਰਕੁਨ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਤੇ 17 ਸਤੰਬਰ 1977 ਨੂੰ 64

ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਫੌਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਸਕੂਲ ਆਫ ਇਕਨੋਮਿਕਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ

ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਸਨ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ, ਰਸਾਲੇ ਛਾਪਣ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ, ਬਹੁਜਨਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ ਪਿੰਡ ਕੁਲਬੁਰਛਾਂਜ਼ਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਲ-ਆਬਾਦ # 639/40ਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ। ਫੋਨ ਨੰਬਰ : 9878469639

ਸਾਂਝੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਾਲਮ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅੰਦੋਲਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਚਾਓ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਜਿੱਤ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਬਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮਨ ਬਹੁਤਾ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ। ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ 8500 ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੱਸ ਅੱਡਿਆਂ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੜੀਸ ਕੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕੀਤਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਹ ਸਭ ਪੁੱਤ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ, ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਪੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਹਨ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਉਹ ਪਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੁਗਲ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਕੁੱਠ ਖਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੋ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਿਉਣ ਲਈ ਰੋਟੀ, ਕੱਪੜਾ ਤੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਿਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਸ਼ੈਤਾਨ ਤੇ ਲਾਲਚੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਧਾਗਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਧਾਗਾ ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਉੱਚ ਨੀਚ ਤੇ ਭਰਮ ਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਧਰਮ ਤਾਂ ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਮੋਹ ਪਿਆਰ, ਵੰਡ ਕੇ ਛਕਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਧਰਮ ਵਪਾਰ ਤੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਔਨ ਲਾਈਨ ਇਹ ਧਰਮ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮਾਇਆ ਰਾਹੀਂ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੋਗਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਵੋਟਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਰਮ ਨੂੰ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਉਲਟੀਆਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਲੀ ਬਲਦੀ ਹੈ। ਕੀੜੇ ਮਕੌੜੇ ਜਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੰਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਤੇ ਖਰੀਦ ਦਾ ਹੈ। ਬੰਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬੰਦਾ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੋਈ ਬੰਦਾ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਥਾਂ ਥਾਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉਗ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਤਮਾਸ਼ਾਬੀਣ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ। ਨਫਰਤ ਤੇ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵੇਚਣ ਤੇ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਮਿਲਾਵਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਖੋਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ 'ਸੱਚ' ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦੀ ਵਜਾਏ 'ਝੂਠ' ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਮਿਲਾਵਟਾਂ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਵਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਚਿੰਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਉਪਰ 'ਚਿੰਤਾ' ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਚਿੰਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਚਿੰਤਨ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ 'ਸੱਚ ਤੇ ਝੂਠ' ਦਾ ਗਿਆਨ ਆਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ

ਵੰਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਉਲਟ-ਪੁਲਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਜਿਹੜਾ ਕੁੱਝ ਵੇਚਿਆ ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਖਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਭ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੋਚਦੇ ਨਹੀਂ। ਸੋਚਣ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਨਹੀਂ, ਜਿੱਥੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅਸੀਂ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਵਿਖੇੜੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਹਿਰ ਭਰੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਬੀਜਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਵੇਚਦਾ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ 'ਅਮਲਾਂ' ਉਤੇ ਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਫਸਲ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਉਪਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਛਿੜਕੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਫਸਲਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਹਿਰ ਇਸ ਲਈ ਛਿੜਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਧਣ-ਫੁਲਣ ਤੇ ਵੱਧ ਝਾੜ ਦੇਣ। ਸਾਡੀ ਵੱਧ ਝਾੜ ਲੈਣ ਦੀ ਸੋਚ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਉਹ ਬਾਣੀਏ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਵਣਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਓਹਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ 'ਝੂਠ' ਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਚੁੱਪ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਉਹ 'ਲਾਲਾਸਾ' ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਟੁੱਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਜੀਭ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਬੋਲਦੇ ਨਹੀਂ। ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਦੇ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਗੁੰਗਿਆਂ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ ਸਗੋਂ ਝਿੜਕਦੇ ਹਾਂ। 'ਤੂੰ ਬੋਲਦਾ ਕੀ ਐ, ਤੂੰ ਦਿਖਦਾ ਨਹੀਂ, ਤੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਐ, ਤੂੰ ਬੋਲਾ ਐ?' ਇਹ ਆਖਣਾ ਮਾਣ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧੀ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕੋਈ 'ਕਮਾਈ' ਕਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ 'ਊਰੀ' ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਦੌੜ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਕਰਨ

ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ, ਕੁੱਟਣ ਤੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਪਲ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ। ਪਲਾਂ ਦੀ ਇਹ ਖੇਡ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹਨੇਰ ਦਾ 'ਭਰਤ' ਕੌਣ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ 'ਚਾਨਣ' ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ 'ਚੁੱਪ' ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਈ ਰੋਕੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਟੁੱਕ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵੱਢਦੇ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਨੂੰ ਹਨੇਰ ਵਿੱਚ ਜਿਉਣ ਦੇ ਰਸਤੇ ਭਜਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿਚਲੀ ਮਿਲਾਵਟ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਦੀ ਨਹੀਂ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤ, ਇਤਿਹਾਸ, ਧਰਮ, ਦਰਸ਼ਨ, ਸ਼ਾਸਤਰ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਹਿਰ ਮਿਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ 'ਹੋਰ ਦੇਸ਼' ਦੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ 'ਖੁਦ' ਹਾਂ। ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲ ਗਏ ਹਨ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ 'ਪੌਣ-ਪਾਣੀ' ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਪਾਉਣਾ ਹੈ? ਇਸ ਪਾਸੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਵਜਾਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਰਹੇ ਕਿ 'ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ' ਮਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ 'ਕਾਣੀ ਵੰਡ' ਨੂੰ ਅਸੀਂ 'ਪੂਰਵਲੇ ਜਨਮਾਂ' ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸੁਣਨ ਤੇ ਮੰਨਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਹ ਆਦਤ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ 'ਪਾਲਤੂ ਪਸ਼ੂ' ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰ ਢੋਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਾਲ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ? ਸੋਚਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰਿਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜੋਤ ਤੇ ਖੂਨ ਹੈ। ਦੁਈ-ਤੀਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਗਿਆਨਹੀਣ ਤੇ 'ਅਗਿਆਨੀ' ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਵਿਦਿਆ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਤੋਲਣ ਤੇ ਭਾਰ ਢੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਹੈ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਲਈ 'ਪੱਲਿਓ' ਖਰਚ ਕੇ ਵੀ ਦੌੜ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਡਾ 'ਹਨੇਰ' ਘਟਣ ਦੀ ਵਜਾਏ ਸਗੋਂ ਦੁਣਾ-ਚੌਣਾ ਹੋਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਧਰ ਉੱਧਰ ਦੌੜਨ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਭਜਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਪਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ 'ਅੰਨ੍ਹੀ ਦੌੜ' ਦੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਮੱਚ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ 'ਸੋਚ ਦੇ ਘੁਣ' ਦੀਆਂ ਪਿਉਂਦਾ ਲਾ ਕੇ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਪਨੀਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ 'ਜੜ੍ਹਾਂ' ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ? ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਹਨੇਰ ਖਾ ਰਹੇ ਤੇ ਵੇਚ ਖਰੀਦ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੀਵੇ ਜਗਾਈਏ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਦਾ ਹਨੇਰ ਦੂਰ ਕਰਨ। ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਦਾ ਜਦੋਂ ਹਨੇਰ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸੰਸਾਰ ਰੋਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੀਵੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬਨੇਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਬਾਲਣੇ ਪੈਣਗੇ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਖੜੇ ਦਿਨ ਹਨੇਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵੱਲ ਵਧਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗੇ। ਆਓ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਹਿਰ 'ਵਪਾਰੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ' ਨੂੰ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ' ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਈਏ ਤੇ ਦੀਵੇ ਜਗਾਈਏ। ਇਹ ਦੀਵੇ ਅਕਲ ਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਸਮਾਜ ਬਦਲੂ, ਨਹੀਂ ਅਕਲ ਤਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਨੀ ਆਈ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਲੁੱਟਰਿਆਂ ਲੋਕ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਭਜਾ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਅਕਲ, ਸੁਰਤ ਹਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ। ਕੀ ਬਣੂ? ਇਹ ਹੁਣ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਖਾਨੇ ਚਲਦੇ ਉਹ ਸੋਚਣ। ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਨਾਗ ਤੱਕ ਹਿੱਕ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਾਗਪੁਰੀ ਨਾਗ, ਮਿੱਟੀ ਖਾਣੇ ਨਹੀਂ, ਬੰਦੇ ਖਾਣੇ ਐ। ਜ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਅਕਲਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ, ਨੱਥ ਪਾਓ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੁਹ-ਡੇ ਪੈਰੀ ਝਾਂਜਰਾਂ ਤੇ ਹੱਥਾਂ

ਵਿੱਚ ਚੂੜੀਆਂ ਪਾ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਗੋਤ ਤੇ ਉੱਚ ਨੀਚ ਦਾ ਭੇਦ। ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਐ ਫੇਰ ਉਡੀਕ ਤੇ ਰੋਕ ਕਿਸ ਦੀ ਐ। ਅੱਜ ਧੂੰਆਂ ਧਾਰ ਭਾਸ਼ਣ ਹੋਣਗੇ। ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਨਕਲੀ ਬੀਜ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੋਰ ਕੀ ਵੇਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਅਕਲ, ਜਮੀਰ, ਸ਼ਕਲ, ਘਰ ਦੇ, ਬਾਹਰ ਦੇ, ਸਭ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਾਗੋ ਲੋਕੋ ਜਾਗੋ। ਨਿਕਲੋ ਆਪਣੀ ਹਾਉਮੈਂ ਦੀ ਕਬਰ ਵਿੱਚੋਂ, ਨਹੀਂ ਤੇ ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਬੂਤ ਭੇਜਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਇਹ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਪਾਂ ਕੀ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਐਵੇਂ ਨਵੀਂ ਬਿਪਤਾ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਾਨੂੰ ਲੁੱਟ ਤੇ ਕੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕ ਇੱਕ ਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਹੁਣ ਆਰ ਪਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਲੜਿਆ ਬਗ਼ੈਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਧਨਾਡਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਥਾਂ ਭਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਲਗਾ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜੀਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਮਰ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਦੇ ਨਾ ਲੜੋ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾਉਣਗੀਆਂ। ਹੁਣ ਫੈਸਲਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਹੈ, ਗੁਲਾਮ ਹੋਣਾ ਕਿ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕਰਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ? || || ||

ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਨੀਲੋਂ
9464370823

Samaj Weekly

ਸਮਾਜ

ਵੀਕਲੀ

Punjabi, Hindi & English Newspaper - UK & EU Edition

ਸਾਡੇ DIGITAL MEDIA ਨਾਲ ਜੁੜੋ

ਸਾਨੂੰ ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਲਾਇਕ ਕਰੋ

facebook

samajweekly

ਸਾਨੂੰ ਐਕਸ ਤੇ ਫਾਲੋ ਕਰੋ

@samajweekly

ਸਾਡੇ ਵਟਸਅੱਪ ਨਾਲ ਜੁੜੋ ਅਤੇ ਪਾਓ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬੇਹਤਰੀਨ ਖਬਰਾਂ

ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਓ ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਰੋਜਾਨਾ PDF ਉਹ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁੱਫਤ

ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

+44 7878 456484

email:-Samajweekly@gmail.com